

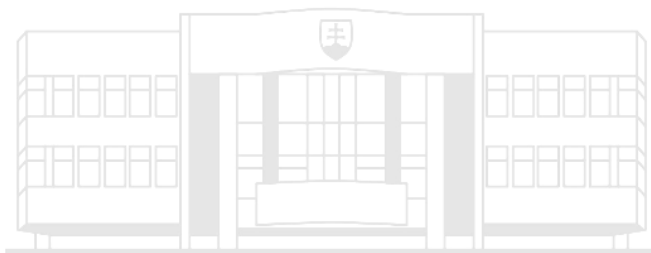
**Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút**

**Edícia: Porovnávacie analýzy
14/2024**

Právo na opravu a vyjadrenie v tlačových zákonoch štátov EÚ

Helena Latáková

**Bratislava
august 2024**

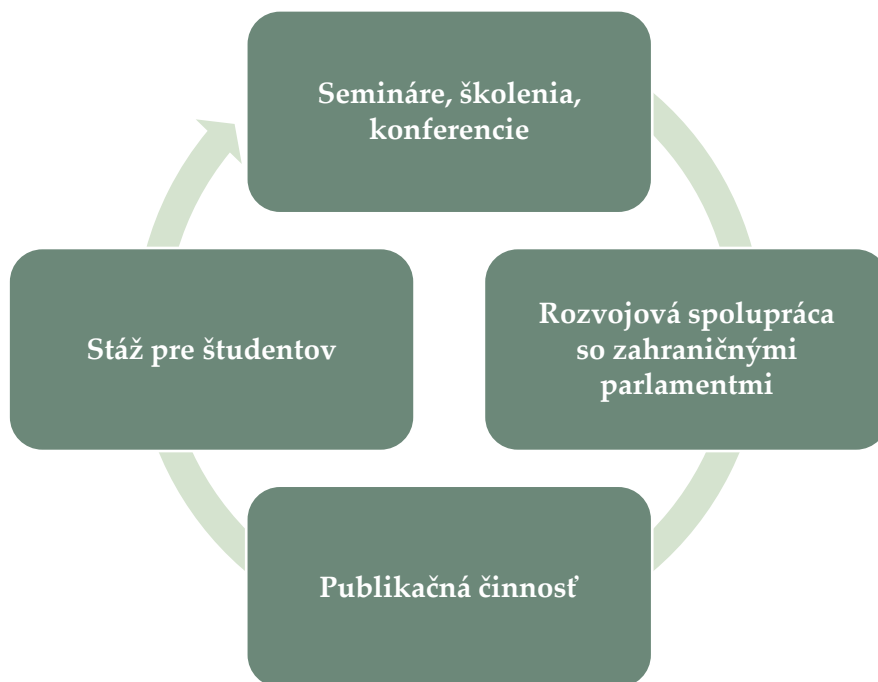

Postavenie odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj oddelenie Parlamentná knižnica a oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Právo na opravu a vyjadrenie v tlačových zákonoch štátov EÚ

Anotácia

Analýza sa venuje právu na opravu a na odpoveď (vyjadrenie) v právnych poriadkoch členských štátoch Európskej únie. Cieľom je priblížiť existenciu týchto práv v jednej oblasti mediálneho práva, a to v tlači, vzájomne ich porovnať a na základe existujúcej judikatúry a praxe poukázať na dôsledky ustanovení, ktoré chrániac osobnostné práva jednotlivca buď dotvárajú, alebo obmedzujú slobodu prejavu.

Kľúčové slová

médiá, tlač, právo na vyjadrenie, právo na odpoveď, právo na opravu, tlačový zákon

The right of rectification and reply in press laws of the EU states

Annotation

The analysis deals with the right of rectification and of reply in legal systems of the EU member states. The purpose is to approximate the existence of these rights in one area of media law, namely in the press, to compare them and, based on existing jurisprudence and practice, to point out the consequences of provisions that, while protecting the personal rights of an individual, either complement or limit freedom of expression.

Keywords

media, press, right of reply, right of rectification, right of correction, press law

Vypracovala: JUDr. Helena Latáková, odbor Parlamentný inštitút

Schválila: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD., riaditeľka PI

Materiál slúži najmä pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

Obsah

Úvod	5
1. Krátky historický exkurz a základné východiská	5
1.1 Právo na vyjadrenie verzus právo na opravu	7
2. Právne úpravy v členských štátoch EÚ	9
2.1 Slovensko.....	11
2.2 Belgicko.....	12
2.3 Cyprus.....	13
2.4 Česko.....	15
2.5 Dánsko	17
2.6 Fínsko.....	18
2.7 Francúzsko	19
2.8 Grécko.....	20
2.9 Chorvátsko	22
2.10 Litva	24
2.11 Lotyšsko.....	25
2.12 Luxembursko	26
2.13 Maďarsko.....	26
2.14 Malta	28
2.15 Nemecko.....	28
2.16 Poľsko	29
2.17 Portugalsko	31
2.18 Rakúsko	32
2.19 Slovinsko	34
2.20 Španielsko.....	36
2.21 Taliansko	37
3. Zhrnutie	38
Zdroje	43

Úvod

V praxi sa stáva, že sloboda prejavu a informovania narazí na práva na ochranu osobnosti (povesť, súkromie, česť). Na zmiernenie tlaku, prípadných škôd alebo zabránenie potenciálnej protiprávnosti štáty a medzinárodné spoločenstvo prišli s riešením v podobe práv na vyjadrenie, opravu alebo odpoveď. Tie sú zakotvené buď v právnych predpisoch, alebo sa premietli do podoby redakčnej politiky médií.

Predkladaná analýza má za cieľ priblížiť právne poriadky členských štátov EÚ upravujúce aspoň jeden z inštitútov umožňujúcich fyzickým a právnickým osobám žiadať opravu alebo sa domáhať vyjadrenia v médiách v prípade, ak ich práva či právom chránené záujmy boli konaním redakcie porušené. Analýza je rozdelená do 3 kapitol. V prvej kapitole prinášame krátky historický exkurz vybraných prelomových rokov v oblasti vývoja práv na odpoveď alebo opravu a základné východiská legislatívnych úprav mediálnej slobody vo vzťahu k ochrane osobnosti. V druhej kapitole sa venujeme konkrétnym národným úpravám celej 27-čky. Tretia kapitola má za úlohu pomenovať rovnaké a odlišné aspekty všetkých poriadkov členských štátov EÚ.

V analýze sa zameriavame na tlač, nie na televízne vysielanie, rozhlas, ani na webové portály. Pre informáciu len uvádzame, že takmer všetky štáty majú obdobné, ak nie rovnaké práva upravené aj v týchto oblastiach.

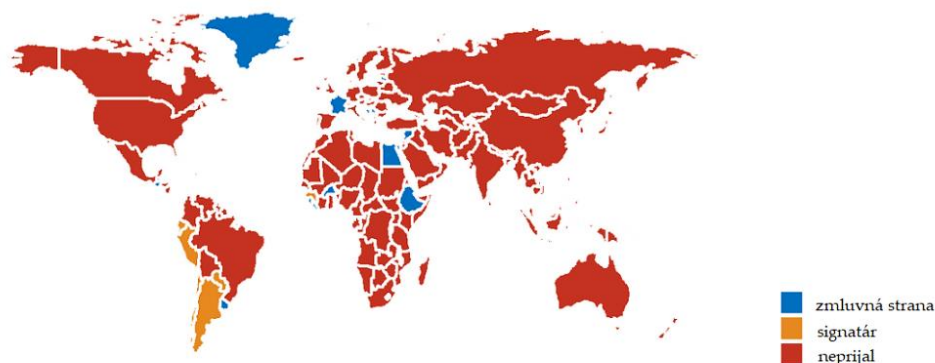
1. Krátky historický exkurz a základné východiská

Viacere európske štáty začali so zavádzaním inštitútu práva na vyjadrenie v 19. storočí. Keďže sa tento inštitút týkal tlače, v rokoch 1929 – 1934 medzinárodné spoločenstvo súhlasilo s rozšírením práva na vyjadrenie na vysielanie a informácie, ktoré majú za cieľ narušiť medzinárodné vzťahy. Posilnenie inštitútu malo vyvrcholiť Dohovorom OSN o medzinárodnom práve na opravu. Hlavným cieľom bolo zabezpečiť práva jednotlivcov na presné a spoľahlivé informácie, no doposiaľ sa dohovor veľmi neujal. Zástancovia tohto dohovoru tvrdili, že jeho implementácia by mohla podporiť väčšiu spoluprácu a porozumenie medzi štátmi.¹

¹ Mapovanie ratifikačného statusu Dohovoru OSN. Dostupné na: <https://worldpoliticsdatalab.org/mapping-un-treaty-collection/mapping-the-ratification-status-of-the-1953-convention-on-the-international-right-of-correction/#::~:~:text=This%20treaty%20was%20adopted%20by%20the%20United%20Nations,ensure%20individuals%E2%80%99%20rights%20to%20accurate%20and%20reliable%20information>

Obrázok č. 1: Mapa k Dohovoru OSN o medzinárodnom práve na opravu (2022)

zdroj: [World Politics Data Lab](https://www.worldpoliticsdata.com/)

Významným míľnikom bola **Rezolúcia Rady Európy o práve na odpoveď** (1974). Cieľom bolo **umožniť jednotlivcom účinne bez zbytočného odkladu opraviť o sebe nepravdivé skutočnosti** a podporiť záujem verejnosti o získavanie informácií z rôznych zdrojov.

- *Malo by sa zaručiť, že verejnosť dostane úplné informácie v súlade so všeobecnou praxou a zákonom, odôvodnené nadradeným, legitímnym verejným záujmom, na základe spravodlivých faktov. Žiadosť o odpoveď by mala byť predložená v primerane krátkom čase, nemala by byť príliš dlhá, trestným činom a porušovať oprávnené záujmy tretích strán.*

Nasledovalo **doplnenie Rezolúcie Rady Európy o práve na odpoveď v roku 2004** tak, aby odrážala internet a technologický vývoj v oblasti komunikácií.

- *Právo na odpoveď by malo chrániť každú osobu pred zverejnením faktických nepresností a novo revidované odporúčanie odmieta šírenie názorov ako dôvod na odpoveď: možnosť reagovať na akékoľvek informácie v médiách, ktoré prezentujú nepresné fakty ... ktoré ovplyvňujú... osobné práva.*

Bolo tiež vydané prelomové **rozhodnutie Melnychuk v. Ukrajina (2005)**, ktoré **právo na odpoveď považuje za dôležitý element slobody prejavu**.

- *Hoci ESLP považoval právo na odpoveď za obmedzenie slobody spravodajských médií uplatniť svoje redakčné uváženie pri rozhodovaní o uverejnení článkov od fyzických osôb, rozhodol, že výnimočné okolnosti vyžadujú, aby noviny v prípade urážky na cti zverejnili odvolanie, ospravedlnenie alebo vyjadrenie. Štát môže mať „pozitívnu povinnosť“ pomôcť jednotlivcovi uplatniť právo na slobodu prejavu v médiách a musí zabezpečiť, aby odmietnutie prístupu k médiám nebolo svojvoľným a neprimeraným zásahom do slobody prejavu jednotlivca, a aby každé takéto odmietnutie bolo možné napadnúť pred príslušným vnútroštátnym orgánom.*

To, čo bolo pôvodne vnímané ako obmedzenie slobody prejavu a tlače, ktoré je zaručené článkom 10 EDEP, sa dnes vykladá ako doplnok k tejto slobode. Text odpovede na predchádzajúci článok totiž zabezpečuje, aby sa k tomu vyjadrilo viacero strán, a tým podnecuje spoločenskú diskusiu.

Právo na odpoveď neporušuje slobodu prejavu médií Axel Springer SE v. Nemecko ESLP

V rozsudku ESLP vo veci Axel Springer SE proti Nemecku Európsky súd pre ľudské práva jednomyselne rozhodol, že nedošlo k porušeniu článku 10 (sloboda prejavu) Európskeho dohovoru o ľudských právach. Prípado sa týka súdneho rozhodnutia, ktorým nariadil spoločnosti Axel Springer, aby zverejnila opravu (právo na odpoveď) novinového článku z októbra 2013. Súdny dvor uplatnil kritérium proporcionality:

- *Zásah do slobody prejavu vyplývajúci z § 10 berlínskeho tlačového zákona je nevyhnutný na ochranu dobrého mena osoby. Zostáva analyzovať, či je intervencia „v demokratickej spoločnosti nevyhnutná“, či reaguje na naliehavú sociálnu potrebu, a to primeraným, vhodným a odôvodneným spôsobom.*

Súdny dvor uviedol, že hlavným cieľom práva na odpoveď bolo umožniť jednotlivcom spochybníť nepravdivé informácie, ktoré o nich boli uverejnené v tlači. V prípadoch, ako je tento, ktoré vyžadujú, aby právo na rešpektovanie súkromného života bolo vyvážené právom na slobodu prejavu, si článok 8 dohovoru a článok 10 zaslúžia rovnaký rešpekt a rovnakú diskretnosť. Súdny dvor pripomína, že médiá sú povinné informovať v dobrej viere, aby poskytli spoľahlivé a presné informácie v súlade s novinárskou etikou, a musia dať dotknutej osobe možnosť obhajovať sa.²

ARTICLE 19 + ďalší podporovatelia slobody médií [2003](#)

V každom prípade by mali platiť určité podmienky, a to:

Odpoveď by mala byť k dispozícii len ako reakcia na nesprávne fakty alebo v prípade porušenia zákonného práva, nie na komentovanie názorov, ktoré sa čitateľovi/divákovi nepáčia alebo ktoré ho vykrášľujú v negatívnom svetle.

Odpoveď by mala mať podobnú, ale nie nevyhnutne rovnakú dôležitosť ako pôvodný článok.

Médiá by nemali byť povinné uverejniť odpoveď, pokiaľ nie je primeraná dĺžke pôvodného článku/vysielania.

Médiá by nemali byť povinné uverejniť odpoveď, ktorá je urážlivá alebo nezákonná.

Odpoveď by nemala byť použitá na zavedenie nových otázok alebo na komentovanie správnych faktov.

1.1 Právo na vyjadrenie verzus právo na opravu

Rozdiel medzi právom na vyjadrenie (odpoveď) a právom na opravu môže byť vzhľadom na právne poriadky niektorých štátov minimálny a často sa i zamieňa. Legislatíva obvykle zaväzuje tlač k uverejneniu odpovede alebo reakcie či vyjadrenia dotknutých. Tieto práva nazýva buď právom na odpoveď (reply), alebo právom na opravu (rectification/correction). Rozdiel môže spočívať v rozsahu práv a rozsahu obsahu odpovede. Zjednodušene možno povedať:

- Oprava obvykle umožní stručnú opravu nepravdivých alebo nepresných výrokov a neumožní uverejnenie akéhokoľvek iného obsahu (čím uvádza skutočný stav vecí).
- Odpoveď alebo vyjadrenie by malo doslova umožniť prezentovať osobe stanovisko k spornej problematike a nemusí byť obmedzené na opravu len nepravdivých informácií.

„Oprava je činnosť, ktorá má za cieľ odstránenie chyby. Odpoveď je vyjadrenie sa k otázke, reakciou na skôr urobený prejav tretej osoby.“³ Vzhľadom na zameniteľnosť a neexistenciu

² Mediálne právo. Dostupné na: <https://nellyo.wordpress.com/2023/01/18/axel-springer/>

³ DRGONEC, J.: Právo na opravu a odpoveď podľa tlačového zákona. Communication Today, 2014, Vol. 5, No. 1. Dostupné na: <https://www.communicationtoday.sk/download/1/2014/Drgonec%20-%20CT%201-2014.pdf>

identických regulačných rámcov, štáty uplatňujú tieto inštitúty buď spoločne a rozlišujú ich v závislosti od tradície mediálneho práva, uplatňujú oba alebo jeden z nich s tým, že ich náležite v úvode právneho predpisu definujú. Preto aj táto analýza preferuje doslovné preklady inštitútov, ktoré štáty v poriadkoch používajú. **Právo na vyjadrenie považujeme na účely iných poriadkov za právo na odpoveď.**

Z hľadiska regulácie médií a s tými súvisiacimi poriadkami možno tieto modely aplikovať na vývoj práva na odpoveď alebo opravu. Zatiaľ čo demokratický korporativistický model bude právo na odpoveď alebo opravu pripúšťať na základe etických noriem (často nezáväzných) alebo len na základe faktov a overených pravd, polarizovaný pluralitný typický pre južanské štáty bude zakotvovať právo na odpoveď alebo opravu v legislatíve a bude zameraný aj na iné typy tordení, ktoré nemusia byť nositeľom pravdy, ale môžu priniesť pluralitu názorov na uverejnené skutočnosti. Liberálny model môže mať v praxi problém pripustiť právo na odpoveď a preferovať iné spôsoby ochrany osobnosti (súdne žaloby). Možno teda vychádzať z delenia na modely:

- liberálny, charakterizovaný vysoko deregulovanými mediálnymi trhami, malým zasahovaním štátu do mediálneho sektora a vysoko rozvinutou kultúrou profesionality medzi novinármi (napr. Spojené kráľovstvo, USA), sprevádzaný typickým sebaregulačným mechanizmom;
- demokratický korporativistický (napr. škandinávské krajiny, Holandsko, Nemecko, Rakúsko), ktorý sa spája aj s vysokou profesionalitou medzi novinármi, no líši sa od liberálneho modelu vzhľadom na vplyvnú úlohu, ktorú v týchto krajinách zohráva verejnoprávne vysielanie;
- polarizovaný pluralitný (napr. Taliansko, Španielsko, Francúzsko), charakterizovaný vysokým vplyvom politických aktérov na súkromné aj verejné spravodajské organizácie, slabou profesionálnou kultúrou medzi novinármi a trochu okrajovou úlohou tlačených médií;
- hybridný (krajiny strednej a východnej Európy v rôznych štádiách politickej transformácie);
- krajiny s obmedzenou slobodou tlače ako Izrael, Rusko a Turecko.⁴

Na čo sa bude následne vzťahovať právo na opravu alebo právo na odpoveď, závisí obvykle od prístupu, ktorý daný štát zvolil. Vychádza sa napr. z dvoch základných: 1. **germánsky** zameraný výlučne na fakty a pravdu, alebo 2. **románsky**, v ktorom možno namietat aj hodnotové súdy.

Podľa ESLP treba medzi nimi rozlišovať. „Existenciu faktov možno preukázať, zatiaľ čo otázka pravdivosti hodnotiacich úsudkov nepripúšťa dôkazy.“ Dokázať tak pravdivosť úsudku nie je možné, no vedie medzi nimi úzka čiara, napr. v rozhodnutí Cumpana a Mazare v. Rumunsko.⁵

⁴ EBERWEIN, T., FENGLER, S., KARMASIN, M.: The European Handbook of Media Accountability. Routledge. 2018. ISBN: 978-1-4724-5766-0

⁵ DRGONEC, J.: Právo na opravu a odpoveď podľa tlačového zákona. Communication Today, 2014, Vol. 5, No. 1. Dostupné na: <https://www.communicationtoday.sk/download/1/2014/Drgonec%20-%20CT%201-2014.pdf>

2. Právne úpravy v členských štátoch EÚ

V niektorých štátoch právo na odpoveď alebo opravu nie je upravené priamo v legislatíve, ale inštitúty si zakotvuje priamo novinárska obec, napríklad prostredníctvom etických kódexov:

Bulharsko

Neexistuje tu samostatný zákon o tlači, iba zákon o povinnom uložení tlačených a iných diel a o vyhlasovaní vysielateľov a poskytovateľov mediálnych služieb, a zákon o rozhlase a televízii.⁶ Okrem toho existujú etické štandardy médií a novinárov stanovené v Etickom kódexe bulharských médií vypracované nadáciou „Národná rada pre novinársku etiku“ a ktorý bol prijatý v novembri 2004.⁷ Právo na odpoveď v televízii a rádiu je upravené, ale neexistuje žiadny zákon, ktorý by ho upravoval v prípade činnosti tlačených médií. To však nevedie k jeho obmedzeniu, keďže Ústava stanovuje, že sloboda prejavu, verejné vyjadrovanie názorov a šírenie informácií nemôže viesť k porušovaniu práv, vrátane práva na dobré meno.

Estónsko

Právo na odpoveď je upravené v Etickom kódexe novinárov⁸ (nejde o záväzný akt⁹), v zmysle ktorého jednotlivcom vystaveným vážnym obvineniam, by sa mala ponúknuť príležitosť na okamžité vyvrátenie skutočností v tom istom vydaní alebo programe. Odpoveď by mala opraviť všetky faktické chyby a nesprávne tvrdenia. Rozsah nesmie presiahnuť priestor pôvodného vyhlásenia. Námietka sa zverejní okamžite a zreteľne, bez akéhokoľvek redakčného komentára. V prípade akýchkoľvek nepresností sa vykoná oprava. Tlačový zákon Estónsko nemá.¹⁰ Právo na odpoveď je explicitné v prípade televíznych a rozhlasových služieb (§ 20 zákona o mediálnych službách). Každá osoba, ktorej zákonné práva, najmä česť boli poškodené nesprávnym uvedením skutočností má právo na vyjadrenie... do 30 dní od odvysielania programu. Vysielateľ je povinný bezodplatne námietku zaradiť do vysielania, ibaže žiadosť bola zamietnutá na základe zákonného dôvodu (ak odpoveď nie je odôvodnená, je trestným činom, porušuje morálku).

Holandsko

Napriek európskej regulácii a ostatným štátom Holandsko nepozná právo na odpoveď.¹¹ Všeobecne však kontrolu činnosti tlače môže vykonať Rada pre žurnalistiku a o žalobe na ochranu osobnosti rozhodnúť súd (napr. aj formou opravy článku).

Írsko

Okrem zákona o vysielaní (2009), kde je explicitne uvedená možnosť práva na odpoveď, v tlači sa uplatňuje zákon o hanobení (2009)¹², ktorý vytvoril právny základ pre existenciu už zavedeného samoregulačného orgánu – Tlačovej rady. Tento zákon

⁶ Pravatami.bg: Právo na odpoveď v tlači a médiách. Dostupné na: <https://www.pravatami.bg/s/12206>; Zväz bulharských novinárov: Len s chránenými právami novinárov môže existovať sloboda médií a účinná demokracia. Dostupné na: <https://www.sbj-bg.eu/article/details/57797>

⁷ ECPRD Request No. 5408 Press Law. Dostupné po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/811349>

⁸ Estonian Press Council: The code of ethics for the Estonian press. Dostupné na: https://www.asn.org.ee/english/code_of_ethics.html

⁹ ECPRD Request No. 5408 Press Law. Dostupné po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/811349>

¹⁰ Postimees: Lang; zastrešujúce organizácie regulujúce žurnalistiku sú v rozpore so slobodou prejavu. Dostupné na: <https://www.postimees.ee/6632277/lang-ajakirjandust-reguleerivad-katusorganisatsioonid-on-sonavabadusega-vastuolus> a <https://www.err.ee/1609170169/rein-lang-igav-on>

¹¹ VAN VEGCHEL, J.: Een Nederlands recht van antwoord: driemaal is scheepsrecht? Dostupné na: https://www.ivir.nl/publicaties/download/Mediaforum_2018_4.pdf

¹² Pozn. zvolili sme termín hanobenie. Možno však súhlasiť i s prekladom očierňovanie, urážka na cti či ohováranie. Zákon o hanobení. Írsko. Dostupné na: <https://www.irishstatutebook.ie/eli/2009/act/31/enacted/en/print.html>

poveruje túto organizáciu vypracovaním pravidiel (Kódex správania) platných pre tlač. V súlade s týmto kódexom správania formulovaným Tlačovou radou je povinnosť zverejňovať odpovede:

Zásada 1. Pravda a presnosť

1.2. Keď bola zverejnená významná nepresnosť, zavádzajúce vyhlásenie alebo skreslená správa či obrázok, musí byť promptne a primerane opravená.

1.3. Ak je to vhodné, musí byť promptne a primerane zverejnené ospravedlnenie, objasnenie, vysvetlenie alebo odpoveď.

Na základe Kódexu správania je Tlačový ombudsman oprávnený konať a prešetrovať sťažnosti. Tlač je povinná zverejniť rozhodnutie, ak to nariadi Tlačový ombudsman.¹³

Rumunsko

V súčasnosti v Rumunsku neexistuje tlačový zákon, je preň typická samoregulácia.¹⁴ Úprava práva na odpoveď a opravu ale nie je neznáma (napr. tlačový zákon z roku 1974). V súčasnosti sa platné predpisy vzťahujú len na oblasť audiovizie, ale môžu slúžiť ako návod v písanej tlači. Na úrovni právnych predpisov a judikatúry má rozhodnutie Ústavného súdu č. 8 z roku 1996, v ktorom vyjadruje svoje stanovisko k výkladu práva na odpoveď a opravu, bezprecedentný význam: Základom práva na odpoveď preto musí byť ústavné právo na slobodu prejavu. Hoci ústava výslovne neuvádza právo na odpoveď a opravu, výklad ustanovení uplatniteľných na médiá predpokladá jeho existenciu. Vzhľadom na to, že ústava stanovuje, že sloboda prejavu nesmie zasahovať do cti, dôstojnosti, súkromia iných a že médiá majú povinnosť presne informovať verejnosť, právo na odpoveď je nepriamo právom ústavnej hodnoty bez ohľadu na formu, v akej sa uplatňuje.¹⁵

Švédsko

Medzi hlavné princípy zákona o slobode tlače (1949:105)¹⁶ a základného zákona o slobode prejavu (1991:1469) patrí to, že verejné orgány nemajú právo vopred skúmať alebo cenzurovať to, čo bolo napísané. Zákon o slobode tlače však upravuje aj to, čo predstavuje porušenie zákona, napr. trestný čin hanobenia/ohovárania.¹⁷ Členovia Švédskeho zväzu novinárov musia tiež dodržiavať určité pravidlá profesionálneho správania. Sťažnosti na porušenie pravidiel profesionálneho správania môže preskúmať Profesionálny etický výbor Únie novinárov, ktorý je súčasťou samoregulačného systému pre novinárov vo Švédsku: Nesprávne faktické informácie sa musia v prípade potreby opraviť. Osobe, ktorá tvrdí, že reaguje na obvinenie, sa v odôvodnených prípadoch poskytne možnosť reagovať. Opravy a vyvrátenie musia byť uverejnené bezodkladne a takým spôsobom, aby sa s nimi mohli oboznámiť tí, ktorí dostali pôvodné informácie. Upozorňujeme, že vyvrátenie nie vždy vyžaduje redakčný komentár.¹⁸ Vo Švédsku pôsobí Mediálny ombudsman, ktorý okrem vykonávania osvetly, pomáha verejnosti s nápravou, ak bol niekto poškodený zverejnenou informáciou. Tiež zabezpečuje, že švédske médiá môžu fungovať slobodne bez zasahovania zákonodarcu.

¹³ KOLTAY, A.: The Right of Reply in a European Comparative Perspective. Dostupné na: <https://core.ac.uk/download/pdf/78474856.pdf>

¹⁴ CERCELESCU, M.: Libertatea presei vs. libertatea de exprimare a avocatului. Limite comune și specificitate. Dostupné na: <https://www.juridice.ro/412841/libertatea-presei-vs-libertatea-de-exprimare-a-avocatului-limite-comune-si-specificitate.html>

¹⁵ VALLASEK, M.: Sprievodca mediálnym právom. Dostupné na: <https://www.mure.ro/jogtar/>

¹⁶ Zákon o slobode tlače. Švédsko. Dostupné na: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/tryckfrihetsforordning-1949105_sfs-1949-105/

¹⁷ ECPRD Request No. 5408 Press Law. Dostupné po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/811349>

¹⁸ SJF: Publicitetsregler. Dostupné na: <https://www.sjf.se/yrkesfragor/yrkesetik/spelregler-press-radio-och-tv/publicitetsregler>

2.1 Slovensko

- právo na vyjadrenie, právo na dodatočné oznámenie
- zákon č. 265/2022 Z. z. o vydavateľoch publikácií a o registri v oblasti médií a audiovizie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o publikáciách)¹⁹

Aktuálne je na Slovensku platný zákon č. 265/2022 Z. z. o vydavateľoch publikácií a o registri v oblasti médií a audiovizie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o publikáciách), ktorý v § 8 upravuje právo na vyjadrenie. Toto právo má osoba, o ktorej bolo uverejnené nepravdivé alebo neúplné skutkové tvrdenie, ktoré zasahuje do cti, dôstojnosti alebo súkromia fyzickej osoby alebo do dobrej povesti právnickej osoby, na základe ktorého možno osobu presne určiť. Žiadosť je potrebné doručiť do 30 dní od uverejnenia tvrdenia, inak právo zanikne. Nie sú tým dotknuté iné práva vyplývajúce z osobitných predpisov.

§ 8 zákona č. 265/2022 Z. z.

- (1) Ak bolo v periodickej publikácii alebo v agentúrnom servise uverejnené nepravdivé alebo neúplné skutkové tvrdenie, ktoré zasahuje do cti, dôstojnosti alebo súkromia fyzickej osoby alebo do dobrej povesti právnickej osoby, na základe ktorého možno osobu presne určiť, má táto osoba právo na uverejnenie vyjadrenia. Vydavateľ periodickej publikácie, prevádzkovateľ spravodajského webového portálu a tlačová agentúra sú povinní na žiadosť tejto osoby vyjadrenie uverejniť.
- (2) Žiadosť o uverejnenie vyjadrenia sa musí doručiť vydavateľovi periodickej publikácie, prevádzkovateľovi spravodajského webového portálu alebo tlačovej agentúre do 30 dní od uverejnenia predmetného skutkového tvrdenia, inak právo na vyjadrenie zaniká. Práva vyplývajúce z osobitných predpisov tým nie sú dotknuté.
- (3) Žiadosť o uverejnenie vyjadrenia musí byť písomná, podpísaná žiadateľom a musí obsahovať
 - a) identifikáciu vydania alebo agentúrneho servisu, v ktorom bolo skutkové tvrdenie uverejnené,
 - b) popis skutkového tvrdenia s uvedením, v čom je skutkové tvrdenie nepravdivé alebo neúplné a v čom zasahuje do cti, dôstojnosti alebo súkromia fyzickej osoby alebo dobrej povesti právnickej osoby.
- (4) Súčasťou žiadosti o uverejnenie vyjadrenia musí byť jeho písomné znenie. Vyjadrenie sa obmedzí len na skutkové tvrdenie, ktorým sa poprie, doplní, spresní alebo vysvetlí napádané skutkové tvrdenie a z neho vyplývajúci hodnotiaci úsudok. Vyjadrenie musí byť rozsahom primerané napádanému skutkovému tvrdeniu a z neho vyplývajúcemu hodnotiacemu úsudku.
- (5) Vydavateľ periodickej publikácie, prevádzkovateľ spravodajského webového portálu a tlačová agentúra sú povinní uverejniť vyjadrenie bezodplatne, s označením „vyjadrenie“, s pripojením mena a priezviska alebo názvu žiadateľa o uverejnenie vyjadrenia a bez súvisiaceho textu obsahujúceho hodnotiaci úsudok vydavateľa periodickej publikácie, prevádzkovateľa spravodajského webového portálu alebo tlačovej agentúry.
- (6) Vyjadrenie sa zverejní zvyčajne do ôsmich dní odo dňa doručenia žiadosti o uverejnenie vyjadrenia alebo v inej primeranej lehote, ktorá zodpovedá periodicite vydávania periodickej publikácie a ktorá nesmie byť dlhšia ako 60 dní odo dňa doručenia žiadosti o uverejnenie vyjadrenia.
- (7) Vydavateľ periodickej publikácie, prevádzkovateľ spravodajského webového portálu a tlačová agentúra nie sú povinní uverejniť vyjadrenie, ak
 - a) môžu dokázať pravdivosť skutkového tvrdenia, ktorého sa žiadosť o uverejnenie vyjadrenia týka,

¹⁹ Zákon č. 265/2022 Z. z. o vydavateľoch publikácií a o registri v oblasti médií a audiovizie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o publikáciách). Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/265/20220801>

- b) žiadosť o uverejnenie vyjadrenia nemá náležitosti podľa odsekov 3 a 4,
- c) smeruje voči skutkovému tvrdeniu uverejnenému na základe predchádzajúceho súhlasu žiadateľa o uverejnenie vyjadrenia alebo osôb podľa § 10 ods. 4,
- d) by bol uverejnením vyjadrenia spáchaný trestný čin, priestupok, iný správny delikt alebo ak by bolo jeho uverejnenie v rozpore s dobrými mravmi,
- e) by uverejnenie vyjadrenia predstavovalo neoprávnený zásah do práv alebo právom chránených záujmov tretej osoby.

V slovenskej právnej úprave je v § 9 definovaný ďalší inštitút, akým je právo na dodatočné oznámenie: *Ak periodická publikácia alebo agentúrny servis, ktoré obsahujú komunikáty novinárskej povahy alebo sú komunikátom novinárskej povahy, obsahujú skutkové tvrdenie o konaní pred orgánom verejnej moci proti osobe, na základe ktorého možno osobu presne určiť, a toto konanie bolo ukončené právoplatným rozhodnutím, má táto osoba právo žiadať uverejnenie dodatočného oznámenia o konečnom výsledku tohto konania.*

Ak vydavateľ periodickej publikácie, prevádzkovateľ spravodajského webového portálu alebo tlačová agentúra neuverejní vyjadrenie alebo dodatočné oznámenie vôbec alebo ak nedodržia niektorú z podmienok na jeho uverejnenie, rozhodne o povinnosti uverejniť vyjadrenie alebo dodatočné oznámenie na návrh osoby, ktorá o ich uverejnenie vydavateľa periodickej publikácie, prevádzkovateľa spravodajského webového portálu alebo tlačovú agentúru požiadala, súd. Žaloba sa musí podať na súd do 90 dní od uverejnenia skutkového tvrdenia, ktorého sa žiadosť o uverejnenie vyjadrenia týkala alebo od právoplatnosti rozhodnutia, ktorého sa týkala žiadosť o uverejnenie dodatočného oznámenia, inak právo domáhať sa na súde uverejnenia vyjadrenia alebo dodatočného oznámenia zaniká. Po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na uverejnenie vyjadrenia alebo dodatočného oznámenia jej manželovi a deťom, a ak ich niet, jej rodičom.

2.2 Belgicko

- právo na odpoveď
- zákon z 23. júna 1961 o práve na odpoveď²⁰

Právo na odpoveď bolo zavedené článkom 13 dekrétu z 20. júla 1831 o tlači, ktorý nahradil zákon z 23. júna 1961 o práve na odpoveď. Zákon z 4. marca 1977 neskôr doplnil kapitolu II venovanú audiovizuálnemu sektoru.

Od federalizácie sú za médiá zodpovedné jazykové komunity, a preto flámska komunita prijala v roku 2005 dekrét zo 4. marca 2005, ktorý upravuje právo na odpoveď v článkoch 177 až 199, a nemecká jazyková komunita prijala dekrét z 27. júna 2005, ktorá jednoducho odkazuje na zákon z roku 1961 v znení zmien a doplnení z roku 1977.

Bez toho, aby boli dotknuté iné opravné prostriedky, **každá fyzická alebo právnická osoba**, ktorá je menovite alebo nepriamo spomenutá v periodickej tlači, má právo požiadať o bezplatné uverejnenie odpovede; **v prípade tlačných médií do 3 mesiacov** a v prípade audiovizuálnych médií do 1 mesiaca.²¹

²⁰ Zákon z 23. júna 1961 o práve na odpoveď. Dostupné na: https://etaamb.openjustice.be/nl/wet-van-23-juni-1961_n2010000052

²¹ Pozn. Audiovizuálnymi médiami sa nezaobráme, v prípade záujmu odporúčame venovať pozornosť Kapitole II [zákona z 23. júna 1961 o práve na odpoveď](#).

Odpoveď môže mať rozsah maximálne **1000 znakov** alebo **dvojnásobok priestoru napadnutého článku**. Ak spĺňa všetky podmienky, redakcia ho musí zverejniť v najbližšom čísle **do 2 dní**, okrem nedeľ a sviatkov od doručenia žiadosti. Odpoveď sa musí uverejniť v celom rozsahu na rovnakom mieste a rovnakým typom písma ako text, na ktorý odkazuje.²²

Vydavateľ môže v určitých prípadoch odmietnuť zverejniť odpoveď, najmä ak odpoveď priamo nesúvisí s napadnutým textom, je urážlivá alebo v rozpore so zákonmi alebo morálkou, ak sa týka tretích strán alebo je vypracovaná v inom jazyku, ako je jazyk pôvodného textu/periodika.²³

Ak dotknutá osoba zomrela, právo na odpoveď majú všetci príbuzní v priamom rade alebo manžel/manželka alebo, v ich neprítomnosti, najbližší príbuzní.

V prípade porušenia je vydavateľovi uložená pokuta od 26 do 5 000 EUR. Na zákon nadväzuje aj na Trestný zákonník (článok 85 a trestné stíhanie možno začať len na základe žaloby alebo priameho predvolania navrhovateľa). Ak odpoveď nebola uverejnená, súd môže nariadiť jej uverejnenie v určenej lehote; okrem toho ukladá vydavateľovi povinnosť zaplatiť pokutu vo výške 100 EUR za každý deň omeškania od uplynutia tejto lehoty.

Ako sa uvádza v podkladoch vypracovaných pre Senát, v praxi sa Rada pre žurnalistiku²⁴ venuje v rámci práva na odpoveď aj žiadosťami o opravu, vyjadrenie alebo vyvrátenie tvrdenia a práva na vymazanie.

2.3 Cyprus

- **právo na opravu, právo na odpoveď**
- **tlačový zákon z roku 1989²⁵**

Zákon rozoznáva **dva inštitúty, právo na opravu a právo na odpoveď**. Zatiaľ čo právo na opravu prislúcha zamestnancom verejnej správy, právo na odpoveď môže uplatniť akákoľvek fyzická alebo právnická osoba.²⁶ Práva existujú nezávisle od akejkoľvek inej zodpovednosti, občianskoprávnej alebo trestnej vrátane náhrady škody. Odmietnutie uverejnenia opravy alebo odpovede bez toho, aby boli splnené zákonné dôvody alebo nesprávne uverejnenie opravy, predstavuje trestný čin, ktorý sa trestá odňatím slobody až na 6 mesiacov alebo peňažným trestom až do výšky 1000 libier (pôvodná mena) alebo oboma týmito trestami.

²² Senát: Právo na odpoveď na internete. Dostupné na: https://www.senate.be/informatieverslagen/6-465/Senaat_verslag_Recht_van_antwoord_op_internet-2019.pdf

²³ DEROECK, N., VAN LEUVEN, S., LIEVENS, E.: Stavebné kamene práva na odpoveď v online médiách v Belgicku z právneho a empirického hľadiska. Dostupné na: <https://backoffice.biblio.ugent.be/download/8514902/8519613>

²⁴ Senát: Právo na odpoveď na internete. Dostupné na: https://www.senate.be/informatieverslagen/6-465/Senaat_verslag_Recht_van_antwoord_op_internet-2019.pdf

²⁵ Tlačový zákon z roku 1989. Cyprus. Dostupné na: https://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/1989_1_145/full.html

²⁶ Tlačové a informačné oddelenie Ministerstva vnútra: Tlač na Cypre. Dostupné na: <https://www.pio.gov.cy/%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%AF-%CF%84%CF%8D%CF%80%CE%BF%CF%85-%CE%BD%CF%8C%CE%BC%CE%BF%CF%82.html>

Právo na opravu podľa § 38 tlačového zákona

Prvé cyperské noviny vyšli 29. augusta 1878 a znamenali začiatok dejín cyperskej žurnalistiky. S koncom druhej svetovej vojny došlo k skutočnému rozkoetu médií a na ostrove rozšírili zásady slobody tlače a prejavu.

Majiteľ, právny zástupca alebo riaditeľ novín, v ktorých sa objavilo nepresné uverejnenie týkajúce sa činnosti súvisiacej s povinnosťami určitého **zamestnanca verejnej správy**²⁷, bez ohľadu na to, či článok pochádza z redakcie novín alebo od akejkoľvek tretej osoby, je povinný bezplatne uverejniť všetky opravy bez ohľadu na to, či ich zaslal **zamestnanec verejnej správy alebo príslušný orgán**.

Oprava sa uverejní v najbližšom alebo nasledujúcom vydaní **bezprostredne po doručení alebo nasledujúci deň rovnakým písmom na tom istom mieste**, kde bol uverejnený pôvodný článok, a to bez akýchkoľvek zásahov alebo vynechaní. Oprava musí byť podpísaná odosielateľom, **nesmie presiahnuť rozsah pôvodného článku**, musí sa obmedziť na vyvrátenie nepresných skutočností a uvedenie pravdy. Predseda Tlačovej rady však môže rozhodnúť o možnosti predĺžiť alebo skrátiť rozsah opravy.

Majiteľ, právny zástupca alebo riaditeľ novín má možnosť odmietnuť uverejnenie opravy, ak text obsahuje výrazy, ktoré sú zjavne hanlivé alebo ktoré predstavujú znaky skutkovej podstaty trestného činu alebo od uverejnenia opravovaného článku uplynul jeden mesiac, ak má osoba bydlisko na Cypre alebo tri mesiace, ak má pobyt v zahraničí. Zároveň je povinný do 3 dní od rozhodnutia predložiť predsedovi Tlačovej rady znenie odmietnutia spolu s dôvodmi. Predseda Tlačovej rady rozhodne do 24 hodín, či odmietnutie je alebo nie je odôvodnené.

Právo na odpoveď podľa § 39 tlačového zákona

Majiteľ, právny zástupca alebo riaditeľ novín, v ktorých bol uverejnený článok, v ktorom je menovaná alebo naznačená **fyzická alebo právnická osoba**, bez ohľadu na to, či článok pochádza z redakcie novín alebo od akejkoľvek tretej osoby, je povinný uverejniť odpoveď **do 3 dní** od jej doručenia **alebo v najbližšom vydaní** v tej istej forme (tzv. rovnakým typografickým štýlom) a na tom istom mieste, kde bol umiestnený pôvodný článok bez akýchkoľvek zásahov alebo vynechaní. Odpoveď sa uverejňuje bezplatne (pokiaľ nejde o reklamu). Odpoveď musí byť podpísaná odosielateľom a nesmie presiahnuť **rozsah pôvodného článku**, môže sa však rozšíriť **až na 50 riadkov** a navyše predseda Tlačovej rady môže rozhodnúť o možnosti predĺžiť alebo skrátiť rozsah opravy. V prípade úmrtia, právo na odpoveď môže uplatniť manžel alebo potomok, predok alebo súrodenec.

Odmietnuť uverejnenie je možné len, ak text odpovede obsahuje výrazy, ktoré sú zjavne hanlivé alebo ktoré predstavujú objektívnu podstatu trestného činu, alebo ak uplynula **lehota 10 dní** (v prípade pobytu dotknutej osoby v zahraničí od jej návratu). V prípade odmietnutia platí je možné obrátiť sa na predsedu Tlačovej rady a uplatniť rovnaký postup ako pri práve na opravu.

²⁷ Pozn. V doslovom preklade ide o verejného zamestnanca alebo štátneho zamestnanca. Ak je zamestnanec osobne dotknutý, ak ho článok osobne uráža, má tiež zachované právo na odpoveď ako iná fyzická osoba.

2.4 Česko

- právo na odpoveď, dodatočné oznámenie, doplňujúce informácie
- zákon č. 46/2000 Zb. o právach a povinnostiach pri vydávaní periodickej tlače (tlačový zákon)²⁸

Tlačový zákon

§ 10 Odpoveď

- (1) Ak bolo v periodickej tlači uverejnené oznámenie obsahujúce **skutkové tvrdenie**, ktoré sa **dotýka cti, dôstojnosti alebo súkromia** určitej fyzickej osoby, **alebo mena alebo dobrej povesti** určitej právnickej osoby, má táto osoba právo požadovať od vydavateľa uverejnenie odpovede. Vydavateľ je povinný na žiadosť tejto osoby odpoveď uverejniť.
- (2) Odpoveď sa musí obmedziť iba na skutkové tvrdenie, ktorým sa tvrdenie podľa odseku 1 uvádza na pravú mieru alebo neúplné či inak pravdu skresľujúce tvrdenie sa dopĺňa alebo spresňuje. Odpoveď musí byť **primeraná rozsahu napadnutého oznámenia**, a ak je napádaná len jeho časť, potom tejto časti; z odpovede musí byť zrejmé, kto ju robí.
- (3) Osoba, na žiadosť ktorej bola vydavateľom uverejnená odpoveď podľa tohto zákona, nemôže požadovať uverejnenie ďalšej odpovede na túto odpoveď.
- (4) Po smrti fyzickej osoby patrí právo podľa odseku 1 jej manželovi a deťom, a ak ich niet, jej rodičom.
- (5) Ustanovenia osobitného právneho predpisu o ochrane osobnosti a o ochrane mena a dobrej povesti právnickej osoby zostávajú úpravou podľa odsekov 1 až 4 nedotknuté.

Ďalšie inštitúty na ochranu osobnosti sú upravené v tlačovom zákone:

- § 11 dodatočné oznámenie sa týka uverejnenia informácie o konečnom výsledku trestného alebo priestupkového konania. Vydavateľ je povinný na žiadosť tejto osoby (po jej smrti na žiadosť manžela, detí alebo rodičov) informáciu o právoplatnom rozhodnutí ako dodatočné oznámenie uverejniť.
- § 11a doplňujúce informácie, ktoré osobitne ochraňujú riadne vykonávanie § 4a tlačového zákona (*Vydavateľ periodickej tlače územného samosprávneho celku je povinný poskytovať objektívne a vyvážené informácie o územnom samosprávnom celku a poskytnúť primeraný priestor na uverejnenie oznámenia, ktoré vyjadruje názory členov zastupiteľstva územného samosprávneho celku, týkajúce sa tohto územného samosprávneho celku.*), a ktoré môže požadovať uverejniť dotknutý člen zastupiteľstva územného samosprávneho celku.

Šalej sa venujeme len odpovedi. Uvedené sa aplikuje aj na dodatočné oznámenie. Doplňujúce informácie sú upravené podobne s menšími zmenami uvedenými v § 15a [tlačového zákona](#).

²⁸ Zákon č. 46/2000 Zb. o právach a povinnostiach pri vydávaní periodickej tlače a o zmene niektorých ďalších zákonov (tlačový zákon). Česko. Dostupné na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-46>

Ústavný súd vydal dňa 23. 6. 2020 nález, sp. zn. IV. ÚS 2257/18, ktorým prípustil aplikáciu tlačového zákona na internetové spravodajské médiá za predpokladu, že majú svoju tlačенú mutáciu. Judikatúra aplikáciu tlačového zákona na internetové médiá v žiadnom rozsahu nepripúšťala. Najvyšší súd ČR uviedol, že tlačový zákon s tým sám *expressis verbis* vôbec nepočíta a internetové spravodajstvo nemožno ani extenzívnym výkladom podradiť pod kategóriu tlače v zmysle tlačového zákona.

Otázkou sa však zaoberal aj Ústavný súd ČR, ktorý odvodil aplikáciu na internetové médiá v prípade, že majú svoju tlačенú mutáciu. „Nejde pritom o vytváranie povinnosti novej, ale len o modifikáciu povinnosti existujúcej pre pomery spomínanej internetovej mutácie periodickej tlače pri zabezpečení ochrany základných práv a slobôd.“ K aplikácii tlačového zákona na iné internetové médiá (bez tlačenej mutácie) sa ale nijako nevyjadril a túto otázku ponechal otvorenú.

Žiadosť o uverejnenie odpovede musí mať **písomnú formu**, musí byť z nej zrejmé, v čom sa skutkové tvrdenie dotýka cti, dôstojnosti alebo súkromia, mena alebo dobrej povesti a súčasťou musí byť návrh znenia odpovede. Žiadosť musí byť doručená **najneskôr do 30 dní odo dňa uverejnenia napadnutého oznámenia, inak právo na uverejnenie zaniká.**

Vydavateľ je povinný odpoveď uverejniť do 8 dní odo dňa doručenia žiadosti:

- v rovnakej periodickej tlači, v ktorej bolo uverejnené napadnuté oznámenie, a to takým spôsobom, aby nové oznámenie bolo umiestnením a formou rovnocenné a rozsahom primerané napadnutému oznámeniu, a ak je napadnutá iba jeho časť, tejto jeho časti,
- s výslovným označením „odpoveď“ alebo „dodatočné oznámenie“,
- na vlastné náklady,
- v tom istom jazyku, v ktorom bolo uverejnené napadnuté oznámenie,
- s uvedením mena a priezviska alebo názvu osoby, ktorá o uverejnenie odpovede alebo dodatočného oznámenia žiada.

Ak nie je možné lehotu na uverejnenie dodržať, vydavateľ je povinný tak urobiť v najbližšom nasledujúcom vydaní rovnakej periodickej tlače a o tomto postupe do 8 dní odo dňa doručenia žiadosti o uverejnenie odpovede písomne informovať osobu, ktorá žiadosť podala, a v tejto informácii označiť vydanie periodickej tlače, v ktorej dôjde k uverejneniu odpovede alebo dodatočného oznámenia. Ak to vydavateľ nedodrží, rozhodne o povinnosti na návrh žiadateľa, súd. Návrh sa musí podať súdu do 15 dní po uplynutí lehoty určenej na uverejnenie odpovede alebo dodatočného oznámenia, inak právo domáhať sa uverejnenia odpovede alebo dodatočného oznámenia na súde zaniká.²⁹

Výnimky, keď vydavateľ nie je povinný tak urobiť sú, ak:

- uverejnením navrhnutého textu by bol spáchaný trestný čin alebo priestupok,
- uverejnenie navrhnutého textu by bolo v rozpore s dobrými mravmi,
- napadnuté oznámenie, prípadne jeho napadnutá časť, je citáciou oznámenia tretej osoby určeného pre verejnosť alebo jeho pravdivou interpretáciou a ako také bolo označené alebo prezentované,

²⁹ Epravo.cz: Institut odpovědi a dodatečného sdělení podle tiskového zákona. Dostupné na: <https://www.epravo.cz/top/clanky/obcanske-pravo/institut-odpovedi-a-dodatecneho-sdeleni-podle-tiskoveho-zakona-7254.html?mail>

- ak žiadosť o jej uverejnenie smeruje voči oznámeniu uverejnenému na základe preukázateľného predchádzajúceho súhlasu osoby, ktorá žiadosť podala,
- ak ešte predtým, ako mu bola žiadosť o jeho uverejnenie doručená, uverejnil oznámenie zodpovedajúce dodatočnému oznámeniu z vlastného podnetu a dodržal pritom podmienky ustanovené týmto zákonom.

2.5 Dánsko

- právo na odpoveď
- zákon o zodpovednosti médií³⁰

Kapitola 6 zákona o mediálnej zodpovednosti (§ 36 – 40) upravuje právo na odpoveď nasledovne.

Dánsko je jednou z mnohých krajín, ktoré boli ovplyvnené nemeckým zákonom o odpovedi: žiadosti o odpovede majú byť faktické a nespochybniteľné, vecné a zákonné. Zákon o zodpovednosti médií ďalej stanovuje, kto nesie priestupkovú a trestnoprávnu zodpovednosť za mediálny obsah. Okrem toho uvádza, že obsah a správanie médií musí byť v súlade s dobrou tlačovou praxou a stanovuje pravidlá pre možnosť vyvrátenia zverejnených skutočností. Sťažnosťami na porušenie správnej tlačovej praxe sa zaoberá Tlačová rada. Rokovací poriadok Tlačovej rady stanovuje minister spravodlivosti a určuje podrobné pravidlá pre vybavovanie prípadov.

Žiadosti o odpoveď na informácie faktickej povahy, ktoré pravdepodobne spôsobia značnú hospodársku alebo inú škodu a ktoré boli uverejnené v masmédiách, sa vyhovie, pokiaľ presnosť informácií nie je nespochybniteľná. Môže ju podať osoba, ktorej sa informácie týkajú (po smrti to môžu byť jej najbližší príbuzní). Musí byť písomná a zaslaná redakcií najneskôr do 12 týždňov od zverejnenia faktickej informácie, ktorá má byť napadnutá.

Redakcia je povinná odpoveď zverejniť. Obsah musí byť obmedzený len na nevyhnutné skutkové informácie a nesmie byť protiprávny. Odpoveď sa zverejní bezplatne bez zbytočného odkladu zreteľným spôsobom. Redakčné komentáre nasledujúce po uverejnení sa obmedzia na faktické informácie.

Odmietnutie odpovede sa musí čo najskôr písomne oznámiť žiadateľovi, pričom ho redakcia poučí, že proti odmietnutiu sa možno odvolať na Tlačovú radu najneskôr do 12 týždňov od prijatia zamietnutia.

Neuposlušnutie príkazu na zverejnenie podľa § 49 a § 54 sa trestá pokutou alebo väzením do 4 mesiacov:

- § 49 Tlačová rada môže nariadiť redaktorovi dotknutého masmédia, aby čo najskôr zverejnil rozhodnutie v rozsahu určenom radou. Takéto zverejnenie musí byť vykonané bez komentujúcich dodatkov a takým spôsobom, ktorý možno rozumne požadovať.
- § 54 V rozsudku, ktorým je niekto uznaný za vinného z trestného činu, náhrady škody alebo morálnej ujmy za obsah masmédia, môže súd rozhodnúť, že obsah rozsudku musí byť čo najskôr zverejnený v médiu v rozsahu určenom súdom. Povinnosť zverejnenia nesie redaktor.

³⁰ Zákon o mediálnej zodpovednosti. Dánsko. Dostupné na: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2014/914>

2.6 Fínsko

- právo na odpoveď a právo na opravu
- zákon o výkone slobody prejavu v masmédiách³¹

Kapitola 3 zákona o výkone slobody prejavu v masmédiách upravuje dva inštitúty:

Právo na odpoveď: Súkromná osoba, ktorá má oprávnený dôvod sa domnievať, že správa obsiahnutá v periodiku, internetovej publikácii alebo v porovnateľnom programe vysielanom opakovane je urážlivá, má právo na uverejnenie odpovede v tom istom periodiku alebo programe.

Právo na opravu: Súkromná osoba, korporácia, nadácia a verejný orgán majú právo na opravu nesprávnych informácií o nich alebo ich činnosti obsiahnutých v periodiku, internetovej publikácii alebo vysielanom programe, a to v tom istom periodiku alebo v programe, pokiaľ takáto oprava nie je zjavne zbytočná vzhľadom na malý význam chyby.

Zodpovedný redaktor je povinný uverejniť odpoveď alebo opravu bezplatne a **bez zbytočného odkladu**, primerane rozsahu pôvodnej správy a rovnakým spôsobom. Obsah odpovede alebo opravy nesmie byť nezákonný alebo urážlivý. Ak je to potrebné, zodpovedný redaktor poskytne pomoc pri technickej realizácii odpovede.

Okrem zákona sú významné aj [Etické usmernenia Rady pre masmédiá](#). Ide o samoregulačný výbor zriadený vydavateľmi a novinármi za účelom interpretácie dobrej praxe a ochrany slobody prejavu. Hoci Rada nevykonáva verejnú moc, rozhodnutia sú rešpektované. Každý, kto sa domnieva, že tlačou, rozhlasom alebo televíziou došlo k porušeniu správnej odbornej praxe, môže na to bezplatne Radu upozorniť.

Požiadavka na odpoveď alebo opravu musí byť predložená zodpovednému redaktorovi **do 14 dní od uverejnenia pôvodnej správy** písomne alebo elektronicky tak, aby jej obsah nemohol byť jednostranne zmenený.

Ak je požiadavka na odpoveď alebo opravu zamietnutá, zamietnutie a dôvody musia byť oznámené žiadateľovi do 7 dní od prijatia požiadavky. Na požiadanie musia byť dôvody

zamietnutia poskytnuté písomne. Osoba predkladajúca požiadavku má právo na posúdenie okresným súdom podľa bydliska alebo Okresným súdom v Helsinkách, najneskôr do 30 dní od prijatia písomného oznámenia dôvodov zamietnutia. V prípade, že okresný súd nariadi splniť povinnosť, môže svoje rozhodnutie posilniť uložením pokuty.

³¹ Zákon o výkone slobody prejavu v masmédiách. Fínsko. Dostupné na: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030460> (v angl. jazyku dostupné na: <https://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/2003/en20030460.pdf>)

2.7 Francúzsko

- právo na opravu a právo na vyjadrenie
- zákon o slobode tlače³²

Inštitút práva na opravu je exkluzívny pre verejnú moc. Vydavateľ (riaditeľ publikácie)³³ je povinný bezplatne zverejniť na začiatok nasledujúceho čísla³⁴ novin alebo periodík všetky opravy,

Počas volebného obdobia sa trojdňová lehota v prípade denníkov skráti na 24 hodín. Vyjadrenie musí byť predložené najmenej 6 hodín pred vydaním, v ktorých sa má objaviť.

ktoré mu adresuje orgán verejnej moci týkajúce sa činnosti jeho úradu, ktoré uvedené noviny alebo periodikum nepresne zverejnili. Tieto opravy **nesmú presiahnuť dvojnásobok článku**, na ktorý sa vzťahujú. V prípade porušenia bude vydavateľ potrestaný pokutou vo výške 3 750 EUR.

Francúzske právo na opravu, článok 12, je užšie ako právo na vyjadrenie, pretože **oprava sa vzťahuje len na faktické vyhlásenia**, nie na názor. Obmedzuje sa tiež na spravodajské články, v ktorých tlač zverejňuje nesprávne vyjadrenia týkajúce sa správania vládneho činiteľa v súvislosti s jeho úradnými povinnosťami. Spravodajské médiá nemôžu odmietnuť žiadosť z dôvodu, že faktické tvrdenia sú nepravdivé, no môže odmietnuť zverejniť opravu, ak porušuje zákon, morálku, legitímne záujmy iných alebo „česť novinára“. Pre právo na opravu nie je stanovená žiadna lehota.

Právo na vyjadrenie však má každá osoba. Vydavateľ je povinný **do 3 dní od doručenia zverejniť** vyjadrenie pod hrozbou pokuty vo výške 3 750 EUR. V prípade tlače alebo periodík iných ako denná tlač je vydavateľ rovnako povinný pod hrozbou rovnakej pokuty, zverejniť odpoveď **do vydania nasledujúceho čísla** po prijatí. Zverejnenie musí byť urobené na rovnakom mieste a rovnakými znakmi ako pôvodný článok. **Dĺžka vyjadrenia by mala byť obmedzená dĺžkou pôvodného článku, môže však dosiahnuť až 50 riadkov, no maximálne 200 riadkov**, ak je článok dlhší. Zverejnenie je vždy bezplatné.

Právo na vyjadrenie nerozlišuje medzi vyjadrením názoru a vyjadrením skutočnosti. Je zřejmé, že jeho prvotným cieľom nie je presadzovať verejný záujem na pravde, ale chrániť záujmy jednotlivcov. Právo na odpoveď vo Francúzsku však môže byť odmietnuté, ak žiadosť presahuje zákonom stanovenú dĺžku a nemá nič spoločné s pôvodným článkom.

Je potrebné zdôrazniť, že zákon je veľmi komplexný a i napriek možnostiam prezentovať názor, úprava skôr smeruje k podpore princípu kontradiktórnosti. V tomto zmysle možno právo na odpoveď vnímať ako protiváhu k slobode tlače, ktorej cieľom je chrániť osobnostné práva.

Navyše Francúzsko podporuje tlač prostredníctvom verejného financovania, aby pomohlo rozvíjať obeh informácií, brániť pluralitu a modernizovať a diverzifikovať tlačové spoločnosti. Existujú priame a nepriame pomoci:

³² Zákon o slobode tlače. Francúzsko. Dostupné na:

<https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/LEGITEXT000006070722/2024-06-01/>

³³ Pozn. Doslovný preklad: Ide o osobu zodpovednú za celkový dohľad a riadenie publikácie, či už v tlačenom alebo digitálnom kontexte. Článok 12 vo verzii z roku 1881 sa veľmi nelíši od aktuálnej, zmenila sa jedine výška pokuty a určenie vydavateľa, kedysi bol touto osobou správcu alebo vedúci (gérant).

³⁴ Pozn. En tête du prochain numéro – úvodná strana nasledujúceho čísla.

- priama pomoc -> pomoc na distribúciu a prepravu, pomoc na zachovanie plurality (pre denníky s nízkymi reklamnými zdrojmi), čiastočné odpustenie dlhu³⁵,
- nepriama pomoc -> zníženie daní a opatrenia sociálnych výnimiek (oslobodenie od územného ekonomického príspevku).³⁶

Vzhľadom na nárast verejných nenávisťných prejavov od rozvoja internetu zákonodarca predĺžil premlčiaciu lehotu pre určité zneužitia slobody prejavu (zákon Perben II z roku 2004 a zákon č. 201-56 z 27. januára 2014). Zákon bol doplnený s cieľom predĺžiť premlčiaciu lehotu na jeden rok v prípade trestných činov podnecovania k diskriminácii, urážkam a očierňovaniu s priťažujúcimi okolnosťami. V prípade iných tlačových trestných činov zostáva premlčacia lehota tri mesiace.³⁷

V prípade žaloby, súd rozhodne do 10 dní od predvolania vo veci konania o odmietnutí vloženia vyjadrenia. Môže rozhodnúť, že zverejnenie bude vykonateľné okamžite, bez ohľadu na akúkoľvek námietku alebo odvolanie. Ak je podané odvolanie, rozhodne sa o ňom tiež do 10 dní od oznámenia súdu.

Kasačný súd v stanovisku z 23. novembra 2021: „Každú službu umožňujúcu prenos digitálnych údajov, ktoré nemajú charakter súkromnej korešpondencie, prístupnenú verejnosti, možno označiť za službu komunikácie. Zákon sa vzťahuje na akúkoľvek online komunikačnú službu (každý bloger, bez ohľadu na vek, sa považuje za redaktora...). Neperiodické písané publikácie, ako sú knihy, kresby, fotografie, ako napríklad selfie alebo plagáty, sú však vylúčené. Cieľom je uistiť žiadateľa, že jeho odpoveď bude prečítaná za rovnakých podmienok ako pôvodný text... Ani jeden text nebude mať prospech z väčšej propagácie ako ten druhý a obaja autori preto nebudú poškodení, ... slúži na určitú neutralitu informácií. Vydavateľstvo nemôže robiť žiadne zmeny, musí odpoveď zverejniť v plnom znení.“³⁸

2.8 Grécko

- **právo na odpoveď**
- **Ústava, zákon o občianskoprávnej zodpovednosti tlače**

Legislatíva v oblasti tlače je veľmi komplexná, okrem Ústavy ju dotvára prezidentský dekrét č. 77/2003 o Kódexe správania pre spravodajstvo a aktuálne udalosti a iné novinárske a politické vysielania³⁹, zákon č. 5005/2022⁴⁰ či zákon o občianskoprávnej

³⁵ DE LAMY, B.: La Constitution et la liberté de la presse. Dostupné na: <https://www.cairn.info/revue-nouveaux-cahiers-conseil-constitutionnel-2012-3-page-19.htm?contenu=article>

³⁶ ECPRD Request No. 5408 Press Law. Dostupné po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/811349>

³⁷ GUEJ, N.: Zákon z 29. júla 1881 o slobode tlače: text, ktorý zaručuje a reguluje slobodu prejavu. Fondation Descartes. Dostupné na: <https://www.fondationdescartes.org/2021/04/la-loi-du-29-juillet-1881-sur-la-liberte-de-la-presse-un-texte-qui-garantit-et-encadre-la-liberte-d-expression/>

³⁸ Článok 12 zákona z 29. júla 1881 o slobode tlače. Dostupné na: <https://www.doctrine.fr/l/texts/lois/JORFTEXT000000877119/articles/LEGIARTI0000029785498>; Murielle-cahen: Droit de reponse : est-il possible de critiquer un article? Dostupné na: <https://www.murielle-cahen.com/publications/droit-reponse.asp>

³⁹ Úradný vestník vlády Gréckej republiky. Dostupné na: <https://media.gov.gr/nomothesia/%CE%92%CE%B9%CE%B2%CE%BB%CE%B9%CE%BF%2012%CE%BF/12.1.3.1.pdf>

⁴⁰ Zákon na výšenie publicity a transparentnosti tlačenej a elektronickej tlače – Vytvorenie elektronickej registrov tlačenej a elektronickej tlače - Ustanovenia patriace do právomoci Generálneho sekretariátu pre komunikáciu a informácie a iné naliehavé opatrenia. Dostupné na: <https://www.e-nomothesia.gr/enemerose-tupos-radiophono-teleorase/n-5005-2022.html>

zodpovednosti tlače⁴¹. Zákon o občianskoprávnej zodpovednosti tlače ďalej odkazuje na vybrané ustanovenia Občianskeho zákonníka.

V čl. 14 ods. 5 Ústavy⁴² sa uvádza, že každá osoba dotknutá nepresnou alebo urážlivou publikáciou alebo vysielaním má právo na odpoveď a informačné médium má zodpovedajúcu povinnosť úplnej a okamžitej nápravy (povinnosť odpovedí bezodkladne zverejniť). Spôsob, akým sa uplatňuje právo na odpoveď a akým sa zabezpečuje úplná a okamžitá náprava alebo zverejnenie odpovede, ustanoví zákon.

Súd zohľadní vplyv uverejneného tvrdenia na rodinné, sociálne a pracovné prostredie; povahu, dôležitosť, závažnosť a skutkovú podstatu konania, ktoré sa osobe pripisujú v publikácii; druh utrpeného porušenia; intenzitu zavinenia žalovaného; okolnosti civilného deliktu a sociálnu a ekonomickú situáciu strán.

Zákon o občianskoprávnej zodpovednosti tlače upravuje povinnosti vlastníka publikácie za nemajetkovú ujmu práve v prípade publikácie poškodzujúcej česť alebo povesť osoby (aj v prípade úmyselného alebo neúmyselného konania – tzv. zavinená neznalosť). Zákon upravuje aj možnosť liberácie vlastníka.

Pred podaním žaloby je poškodená strana povinná prostredníctvom **písomnej mimosúdnej výzvy vyzvať** majiteľa publikácie alebo, ak tento nie je známy, jej vydavateľa alebo šéfredaktora, aby napravil porušenie **tým, že uverejní jeho odpoveď** (text, tvrdenie). Absencia tohto konania bude mať za následok zamietnutie žaloby. V obsahu osoba špecifikuje urážlivé slová, vety, ako aj dôvody. Odpoveď sa uverejní v lehote 10 dní alebo v každom prípade v nasledujúcom vydaní (na rovnakom alebo obdobnom mieste), pričom sa to poškodenej strane oznámi. Uplynutie lehoty alebo nezverejnenie v nasledujúcom vydaní sa považuje za odmietnutie.

Nárok na náhradu škody sa musí podať do 6 mesiacov od uplynutia 10-dňovej lehoty alebo od výslovnej zápornej odpovede, podľa toho, čo nastane skôr, alebo od uverejnenia ďalšieho vydania. Ak je podaná žaloba na súd vo veci povinnosti zverejnenia, v rozhodnutí sa stanoví penále za každý deň omeškania s uverejnením rozsudku vo výške 1/10 minimálnej priznanej náhrady. V zmysle § 57 Občianskeho zákonníka má každý, kto je nezákonne urážaný, právo požadovať nielen, aby urážka bola odstránená, **ale aj aby sa v budúcnosti neopakovala**. Ak sa porušenie týka osobnosti osoby, ktorá zomrela, toto právo nadobúda manžel/manželka, potomkovia, predkovia, bratia a dedičia závetu.

⁴¹ Zákon o občianskoprávnej zodpovednosti tlače. Dostupné na: <https://www.lawspot.gr/nomikes-plirofories/nomothesia/n-1178-1981/arthro-monon-nomos-1178-1981>

⁴² Ústava Grécka. Dostupné na: <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/f3c70a23-7696-49db-9148-f24dce6a27c8/THE%20CONSTITUTION%20OF%20GREECE.pdf>

2.9 Chorvátsko

- právo na opravu a právo na odpoveď
- Ústava⁴³ a zákon o médiách⁴⁴

Ústavný súd Chorvátskej republiky zdôrazňuje princíp rovnosti zbraní, t. z. zabezpečiť, aby oprava získala rovnakú pozornosť ako pôvodná správa, na ktorú sa vzťahuje. Rovnosť zbraní je zaručená, keď má oprava rovnakú šancu osloviť čitateľov ako pôvodná správa. Povinnosť médií zverejniť opravu v nasledujúcom vydaní na rovnakom mieste je v záujme poškodeného, pretože mu umožňuje vyjadriť svoj postoj pred rovnakým publikom s rovnakým významom.

V zmysle čl. 38 ods. 4 Ústavy má právo na opravu každý, koho právo ustanovené ústavou a zákonom bolo porušené verejným spravodajstvom. Zákon o médiách (zahŕňajúc tlač, rozhlasové a televízne programy, programy tlačových agentúr, elektronické publikácie, teletex a ďalšie formy denného alebo periodického publikovania redakčne formovaných programových obsahov prenosom záznamu, hlasu, zvuku alebo obrazu) upravuje právo na opravu zverejnenej informácie, ak ňou boli porušené práva alebo záujmy danej osoby. **Za informáciu považuje zákon údaj,**

text, fotografiu, kresbu, karikatúru, film, ústnu správu, hodnotový súd alebo iný príspevok zverejnený v médiu.

Uverejňovanie opráv a odpovedí je upravené zákonom o médiách veľmi komplexne, o čom svedčí aj rozsiahlosť úpravy; čl. 40 až 55 zákona je venované oprave a čl. 56 až 58 odpovedi.

Podľa zákona o médiách môže byť oprava požadovaná v lehote 30 dní od dňa zverejnenia informácie (článok 40). Dňom zverejnenia v tlačovinách je deň, kedy sa daná tlačovina objaví na trhu vo svojej materiálnej podobe.⁴⁵ Oprava sa nevzťahuje len na opravu chybných tvrdení alebo nepresných údajov v zverejnenej informácii, ale aj na uvedenie faktov a okolností, ktorými poškodený spochybňuje alebo s úmyslom spochybnenia významne dopĺňa údaje v zverejnenom texte (článok 40). Oprava **nesmie byť neprimerane dlhšia** ako informácia, na ktorú sa vzťahuje, okrem prípadu, keď sa oprava týka hanobenia alebo urážlivých výrokov (článok 42). Ak je k informácii, ktorá sa opravuje, pripojená aj fotografia, potom sa aj ona hodnotí ako informácia, čo treba zohľadniť pri dĺžke opravy. Žiadosť sa predkladá šéfredaktorovi v písomnej podobe, musí byť odôvodnená a podpísaná. Právo po smrti osoby prechádza na deti, osvojencov, manžela/manželku, rodičov, adoptívnych rodičov, súrodencov, či dokonca právnickú osobu, ak sa informácia týkala činnosti zosnulého vo vzťahu k tejto právnickej osobe.

Oprava musí byť zverejnená **v prvom, resp. v nasledujúcom vydaní po prijatí opravy**, bez zmien na rovnakom alebo rovnocennom mieste a rovnakým alebo rovnocenným spôsobom, akým bola zverejnená informácia, na ktorú sa oprava vzťahuje (článok 41).

Oprava sa nemusí zverejniť (zodpovedný je šéfredaktor), ak:

- požadovaná oprava sa netýka informácie, na ktorú sa odvoláva zainteresovaná osoba,
- v požadovanej oprave nie sú uvedené fakty ani okolnosti v súvislosti s tvrdeniami o informácii,

⁴³ Ústava Chorvátskej republiky. Dostupné na: <https://www.zakon.hr/z/94/Ustav-Republike-Hrvatske>

⁴⁴ Zákon o médiách. Chorvátsko. Dostupné na: <https://www.zakon.hr/z/38/Zakon-o-medijima>

⁴⁵ HEBRANG, V.: Ostvarivanje prava na ispravak medijske objave. Dostupné na: <https://hrcak.srce.hr/file/97970>

- uverejnenie opravy by bolo v rozpore so zákonom a dobrými mravmi,
- žiadosť o uverejnenie opravy nepodpísal žiadateľ, respektíve oprávnená osoba štátneho orgánu alebo právnickej osoby,
- požadovaná oprava je neprimerane dlhšia ako informácia, na ktorú sa vzťahuje, alebo ako časť informácie, na ktorú sa priamo vzťahuje, okrem prípadov, keď sa oprava týka očierňovania, hanobenia alebo urážlivých tvrdení,
- by uverejnenie opravy spôsobilo zodpovednosť vydavateľa za škodu,
- je oprava napísaná v inom jazyku, než v ktorom bola uverejnená sporná informácia,
- je žiadosť o opravu informácie podaná po uplynutí lehoty,
- ide o vedeckú alebo umeleckú kritiku, okrem opráv nepresných údajov alebo urážlivých tvrdení,
- iná oprávnená osoba na tú istú informáciu už skôr podala opravu rovnakého obsahu,
- je žiadosť o uverejnenie opravy rovnakého obsahu ako žiadosť o opravu, v súvislosti s ktorou prebieha súdny spor kvôli odmietnutiu alebo neadekvátnemu spôsobu uverejnenia opravy.

Šéfredaktor je povinný písomne informovať žiadateľa o dôvodoch neuverejnenia opravy, a to v lehote stanovenej na uverejnenie opravy (inak mu môže hroziť pokuta od 260 – 5300 EUR).

Žiadateľ sa v prípade nezverejnenia môže domáhať práva na súde v mieste sídla média. Možno ju podať do 30 dní od uplynutia lehoty na uverejnenie opravy. Spory sú rýchle, prvé pojednávanie sa koná do 8 dní. Ak i napriek rozhodnutiu súdu, šéfredaktor neuverejní opravu, tak mu ako fyzickej osobe bude uložená pokuta vo výške od 260 – 5300 EUR (čl. 62 ods. 6 zákona o médiách). Žalovaný môže na súde dokazovať iba existenciu niektorého z dôvodov nezverejnenia opravy podľa čl. 42 zákona o médiách. Žalobný návrh bude zamietnutý, ak sa zistí, že nebolo porušené právo alebo záujem žalobcu, alebo ak existuje iná okolnosť, kvôli ktorej podľa zákona neexistuje povinnosť zverejniť opravu.⁴⁶

Právo na odpoveď má zainteresovaná fyzická alebo právnická osoba. Ide o správu alebo text rovnakej povahy a dĺžky ako pôvodný článok. Tvrdenia musia podstatne článku odporovať alebo dopĺňať sporné tvrdenia. Odpoveď sa uverejňuje bez zmien a dodatkov (okrem pravopisných opráv). Šéfredaktor má právo požiadať o skrátenie odpovede, ako aj nezverejniť odpoveď podobne ako v prípade opravy (tie isté zákonné dôvody), navyše však aj v prípade ak odpoveď obsahuje zjavne nesprávne tvrdenia. Súdne konanie prebieha obdobne ako v prípade opravy.

Rozdiel medzi opravu a odpoveďou⁴⁷

Účel:

- *oprava* slúži na opravenie nepravdivých alebo neúplných informácií (dezinformácií);
- *odpoveď* popiera alebo dopĺňa sporné zverejnené tvrdenia v záujme verejného dialógu. Tvrdenia, na ktoré sa odpoveď vzťahuje, nemusia byť nevyhnutne nepravdivé či protiprávne.

Dokazovanie pravdy:

- *oprava* musí obsahovať údaje a fakty, ktorými sa dokazuje nepravdivosť zverejnených dezinformácií;

⁴⁶ HEBRANG, V.: Ostvarivanje prava na ispravak medijske objave. Dostupné na: <https://hrcak.srce.hr/file/97970>

⁴⁷ HEBRANG, V.: Ostvarivanje prava na ispravak medijske objave. Dostupné na: <https://hrcak.srce.hr/file/97970>

- *odpoveď* môže byť neutrálna, nemusí sa zakladať na faktických tvrdeniach. Môže len uvádzať, že zverejnená informácia je pravdivá alebo nepravdivá. Odpoveď neponúka ochranu ako oprava, pretože neumožňuje odhalenie pravdy, ale pôsobí len svojou presvedčivosťou.

Spôsob zverejnenia:

- *oprava* musí byť zverejnená na rovnakom alebo rovnocennom mieste programového priestoru a rovnakým spôsobom ako pôvodná informácia, na ktorú sa vzťahuje (článok 41).
- *odpoveď* nemusí byť zverejnená na rovnakom alebo rovnocennom mieste programového priestoru ako oprava. Zákon nepredpisuje, na ktorom mieste programového priestoru má byť odpoveď zverejnená. Môže byť zverejnená na najmenej viditeľnom mieste programového priestoru, čím sa znižuje jej komunikačná sila.

2.10 Litva

- **právo na odpoveď**
- **zákon o poskytovaní informácií verejnosti**⁴⁸

Podľa § 15 zákona o poskytovaní informácií verejnosti má každá fyzická osoba, ktorej česť a dôstojnosť sú ponižované nepravdivými, nepresnými alebo neobjektívnymi informáciami, ako aj každá právnická osoba, ktorej obchodná povesť alebo iné oprávnené záujmy boli poškodené informáciami, ktoré nie sú v súlade so skutočnosťou, sú nepresné alebo zaujaté, právo na odpoveď vyvrátením informácií, ktoré nie sú v súlade so skutočnosťou, na objasnenie uverejnených informácií, alebo na požiadanie, aby pôvodca informácií v súlade s postupom ustanoveným v § 44 zákona vyvrátil informácie, ktoré nezodpovedajú skutočnosti.

Právo na odpoveď v § 15 následne odkazuje na § 44 zákona, ktorý pracuje už s pojmom refutation = vyvrátenie/popretie.

Ak údaje, ktoré nezodpovedajú skutočnosti, boli šírené prostredníctvom médií (tlač, televízia, rozhlas atď.), osoba, o ktorej boli tieto údaje šírené, má právo na odpoveď, v ktorej musí uviesť, ktoré zverejnené informácie nezodpovedajú skutočnosti, kedy a kde boli zverejnené, aké vyhlásenia zverejnených informácií ponižujú jej česť a dôstojnosť alebo poškodzujú jej obchodnú povesť, a požadovať od médií, aby odpoveď zverejnili.

Odpoveď musí byť zverejnená **v rovnakom rozsahu a v rovnakej forme** ako pôvodná informácia, pričom uverejnenie bude bezplatné a **do dvoch týždňov, s výnimkou médií so zriedkavejšou periodicitou**. Média musia uverejniť odpoveď bez ohľadu na to, či údaje šírené prostredníctvom médií boli šírené v mene samotných médií alebo v mene inej osoby.

⁴⁸ Zákon o poskytovaní informácií verejnosti. Litva. Dostupné na <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.286382?jfwid=-rgap4y5au> a na: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.280580>

Kódex etiky litovských novinárov a vydavateľov schvaľuje jednoduchou väčšinou hlasov Etická komisia novinárov a vydavateľov. Zriadená je zákonom. Jej členovia sú zástupcovia z rôznych oblastí (ľudskoprávne organizácie, televízia, žurnalistika, reklam. agentúry). Okrem vzdelávania a prešetrovania porušení etiky, dohliada tiež nad dodržiavaním zákonov. Širitelia verejných informácií, ktorí nesúhlasia s jej rozhodnutiami, môžu proti nej podať žalobu na súd. Rozhodnutia Komisie týkajúce sa porušení musia byť okamžite zverejnené v rovnakých médiách, kde Komisia tieto porušenia zistila, a rovnakým spôsobom ako právo na odpoveď. Ak producent a/alebo širiteľ verejných informácií nezverejní rozhodnutie Komisie do dvoch týždňov, rozhodnutie bude oznámené v projev relácii Národného rozhlasu Litvy a na webovej stránke Komisie.

Ak sa médiá po prijatí odpovede rozhodnú túto odpoveď neuverejniť, musia osobe uviesť dôvody. Predpoklady zákona sú splnené aj vtedy, ak médiá dobrovoľne uverejnia vlastnú opravu. Proti odmietnutiu uverejniť odpoveď sa možno odvolať na súde podľa bydliska alebo sídla dotknutej osoby. Žaloba sa **musí preskúmať najneskôr do 30 dní** od jej podania a do tejto lehoty sa započítavajú dni pracovného pokoja.

Čo sa týka ďalšej zodpovednosti, zákon umožňuje kompenzáciu v zmysle Občianskeho zákonníka. V prípade zverejnenia nepravdivých informácií je možné sa zo strany redakcie vyviníť v rozsahu dôvodov uvedených v § 54 zákona.

2.11 Lotyšsko

- **právo na stiahnutie nepravdivých informácií**
- **zákon o tlači a iných masmédiách⁴⁹**

Podľa článku 21 zákona o tlači a iných masmédiách majú fyzické alebo právnické osoby právo žiadať, aby masmédiá stiahli správy (informácie) o nich uverejnené (vysielané), ak nezodpovedajú pravde. V iných prípadoch urážky na cti a dôstojnosti majú právo žiadať ospravedlnenie.

Žiadosť o stiahnutie nepravdivých správ alebo ospravedlnenie sa musí zasláť redaktorovi hromadného informačného média (redakcii) **do 6 mesiacov odo dňa uverejnenia** (odvysielania) nepravdivej správy alebo informácie urážajúcej česť a dôstojnosť. V podaní musia byť jasne uvedené nepravdivé správy alebo informácie urážajúce úctu a rešpekt, miesto uverejnenia (vysielania) a dátum. **Redaktor je povinný žiadosť posúdiť do 7 dní** odo dňa jej doručenia.

Ak masmédiá nemajú dôkaz o tom, že zverejnené (odvysielané) informácie sú pravdivé, musia ich okamžite stiahnuť/vymazať. Stiahnutie alebo ospravedlnenie musia byť uverejnené rovnakým typom písma, v rovnakej časti publikácie (vysielané), v ktorej boli nepravdivé správy alebo informácie urážajúce česť a dôstojnosť uverejnené (vysielané). Osoba sa môže v prípade potreby obrátiť na súd. *Ustanovenia o stiahnutí nepravdivých správ a ospravedlňovaní sa v elektronických médiách použijú v rozsahu, v akom zákon o elektronických médiách neupravuje príslušné otázky odlišne⁵⁰.*

⁴⁹ Zákon o tlači a iných masmédiách. Lotyšsko. Dostupné na: <https://likumi.lv/ta/id/64879-par-presi-un-citiem-masu-informacijas-lidzekliem>

⁵⁰ Pozri zákon o elektronických médiách. Lotyšsko. Dostupné na: <https://likumi.lv/ta/id/214039-elektronisko-plassazinas-lidzeklu-likums>

2.12 Luxembursko

- právo na odpoveď
- zákona o slobode prejavu v médiách⁵¹

V Kapitole VIII zákona o slobode prejavu v médiách sa uvádza, že bez toho, aby boli dotknuté iné opravné prostriedky, každá fyzická alebo právnická osoba, akékoľvek združenie alebo akýkoľvek zriadený orgán, citovaný menom alebo nepriamo určený v periodickej publikácii, má právo požiadať o bezplatné uverejnenie odpovede. Žiadosť sa zasiela vydavateľovi doporučené s potvrdením o prijatí najneskôr **do 90 dní odo dňa distribúcie pôvodnej publikácie**. Ak je dotknutá osoba mŕtva, právo na odpoveď patrí všetkým priamym príbuzným alebo manželovi alebo manželke, alebo ak to nie je možné, najbližším príbuzným.

Žiadosť obsahuje presné označenie textov, zmienok alebo citácií, ktorých sa odpoveď týka, ako aj znenie odpovede. Musí byť podpísaná s uvedením úplnej totožnosti žiadateľa. Odpoveď môže dosiahnuť rozsah informácií, na ktoré sa vzťahuje (veľkosť pôvodného článku). Ak sa odpoveď týka písomnej publikácie, uverejní sa bez zmien, ideálne na to isté miesto ako pôvodný text. Vo všetkých prípadoch k nej môže byť pripojená odpoveď alebo komentár, ktorý bude formulovaný vo forme opísanej vyššie a ktorý nesmie presiahnuť jednu tretinu rozsahu odpovede.

Ak ide o publikáciu vychádzajúcu **najmenej 5x týždenne, odpoveď musí byť uverejnená v prvom čísle alebo v prvom čísle rovnakého druhu alebo série vydaných po uplynutí 3 dní**, okrem nedeľ alebo štátnych sviatkov. Ak ide o periodickú publikáciu, ktorá vychádza v dlhších intervaloch a žiadosť bola doručená najmenej 15 dní pred ďalším vydaním, odpoveď musí byť uvedená v prvom čísle alebo v prvom čísle rovnakého druhu alebo série vydaných po prijatí žiadosti.

V prípade neuverejnenia, nedostatočného uverejnenia alebo opomenutia uverejnenia je možné obrátiť sa na okresný súd do **3 mesiacov od uplynutia lehoty** a na žiadosť nariadiť uverejnenie v lehote a za podmienok, ktoré súd určí **v skrátenom konaní**. Príkaz predsedu okresného súdu musí byť vydaný do 10 dní odo dňa pojednávania, na ktoré bolo predvolanie vydané. Rozhodnutím môže uložiť povinnosť zaplatiť pokutu najviac 1250 EUR za deň omeškania od uplynutia určenej lehoty. Proti rozhodnutiu možno odvolať do 15 dní od oznámenia.

2.13 Maďarsko

- právo na tlačovú opravu
- zákon CIV z roku 2010 o slobode tlače a základných pravidlách pre mediálny obsah⁵²

V zmysle § 12 zákona o slobode tlače a základných pravidlách pre mediálny obsah, ak je o osobe v akomkoľvek mediálnom obsahu uvedená nepravdivá skutočnosť, šíria sa fámy alebo skutočnosti, ktoré sa jej týkajú a sú nepravdivo uvádzané, **môže žiadať uverejnenie opravného**

⁵¹ Zákon z 8. júna 2004 o slobode prejavu v médiách. Luxembursko. Dostupné na: <https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2004/06/08/n4/fo/fr>

⁵² Zákon CIV z roku 2010 o slobode tlače a základných pravidlách pre mediálny obsah. Maďarsko. Dostupné na: <https://njt.hu/jogszabaly/2010-104-00-00.15#CI>

vyhlásenia, z ktorého vyplýva, ktoré skutkové tvrdenia sú nepravdivé alebo neopodstatnené, ktoré skutočnosti sú skreslené.

Vzhľadom na charakteristiky regulovanej oblasti si osobitné hmotnoprávne a procesné právne predpisy vyžadujú výklad súdnej praxe. Medzi nimi sú prelomové rozhodnutia Najvyššieho súdu Maďarska, z ktorých vyberáme aj [krátke stanoviská](#):

- rozhodnutie PK č. 12 o rozsahu tlačovej opravy a kritériách rozhodovania, podľa ktorého vyjadrenie, hodnotenie, kritika a spoločenská, politická, vedecká a umelecká diskusia nemôžu byť samy osebe dôvodom na opravu tlače;

- rozhodnutie PK 13 o podmienkach začatia konania o oprave tlače: O tlačové opravy môžu požiadať osoby, na ktoré sa tlačová správa menovite alebo inak odvoláva, alebo ktoré sú rozpoznateľné podľa obsahu tlačovej správy.

Oprava musí byť v prípade denníka, internetového spravodajského produktu a tlačovej agentúry uverejnená **do 5 dní** od prijatia požiadavky podobným spôsobom a v rozsahu ako napadnutá časť oznámenia. V prípade médií na vyžiadanie musí byť uverejnená do 8 dní od prijatia požiadavky, podobným spôsobom a v rozsahu ako napadnutá časť oznámenia. V prípade iných periodík musí byť uverejnená v najbližšom čísle po 8 dňoch od prijatia požiadavky, podobným spôsobom a v rozsahu ako napadnutá časť oznámenia. V prípade lineárnych médií⁵³ musí byť uverejnené do 8 dní od prijatia požiadavky, podobným spôsobom a v rovnakom čase ako napadnutá časť oznámenia.

Následne je postup upravený v Občianskom súdnom poriadku⁵⁴, ktorý o žalobe na opravu tlače v § 495 – § 501 uvádza: Povinné predbežné konanie zahŕňa konanie dotknutej osoby alebo organizácie, ktoré písomne požiadajú poskytovateľa mediálnej služby, redakciu tlačového produktu alebo tlačovú agentúru o uverejnenie opravného oznámenia **do 30 dní** od uverejnenia napádaného vyhlásenia. Lehota sa považuje za dodržanú, ak bola žiadosť o opravu zaslaná **doporučenou poštou na adresu tlačového orgánu najneskôr v posledný deň tejto lehoty**. Uverejnenie opravy môže byť zamietnuté, iba ak o opravu nepožiadala oprávnená osoba, žiadosť neobsahuje informácie podľa zákona alebo pravdivosť tvrdení uvedených v žalobe možno okamžite vyvrátiť.

Ak médium nesplní povinnosť uverejniť opravu v stanovenej lehote alebo žiadosti o opravu nevyhovie, môže osoba, ktorá žiada o opravu, podať žalobu. Ak konaniu nepredchádzalo povinné predbežné konanie, súd informuje navrhovateľa o podmienkach predbežného konania súčasne so zamietnutím návrhu. Príslušný súd je ten, na ktorého území má odporca registrované sídlo alebo bydlisko. Ak je návrh prípustný, súd najneskôr do 15 dní od podania návrhu stanoví pojednávanie. Ak súd návrhu vyhovie, nariadi žalovanému v rozsudku, aby doručil opravné oznámenie v znení určenom súdom, v ktorom uvedie spôsob a lehotu na uverejnenie. Súd druhého stupňa rozhodne o odvolaní najneskôr do pätnástich dní od doručenia písomností.

⁵³ Pozn. Táto [kategória](#) zahŕňa všetky služby s programovou štruktúrou bez ohľadu na distribučnú technológiu, ako sú rozhlasové a televízne mediálne služby, internetové vysielanie (internetové vysielanie alebo lineárne mediálne služby nezobrazované v iných distribučných sieťach), simultánne vysielanie (prenos televíznych alebo rozhlasových programov v reálnom čase cez internet) a na požiadanie.

⁵⁴ PRIBULA, L.: Sajtóhelyreigazítási eljárás (2022). Dostupné na: <https://ijoten.hu/szocikk/sajtohelyreigazitasi-eljaras>

2.14 Malta

- právo na odpoveď
- zákon o médiách a hanobení⁵⁵

Každá osoba, ktorej činy alebo úmysly boli skreslené alebo ktorá sa stala obeťou očierňovania, alebo ktorej bolo zverejnením informácií zasahované do jej súkromného života, je oprávnená žiadať, aby sa bezodkladne a bezplatne uverejnilo v médiu vyhlásenie vo forme opravy alebo vysvetlenia.

Právo na odpoveď sa vzťahuje tak na vysielanie ako aj na tlač. Jeden zákon tu rieši urážku na cti, hanobenie i pravidlá fungovania médií v oblasti občianskoprávnej a spoločenskej zodpovednosti.

Vyhlásenie vo forme rozporu/opravy alebo vysvetlenia, ktoré je hanlivé alebo ktoré nie je napísané v jazyku vydavateľa alebo v žiadnom z jazykov používaných médiom sa nemusí zverejniť. Právo na odpoveď sa obmedzí na opravu alebo rozpor a/alebo vysvetlenie skutočností a **nevzťahuje sa na predloženie iného stanoviska (názoru)**. V prípade novín sa odpoveď uverejní ako samostatný článok a bez toho, aby bola sprevádzaná akýmikoľvek komentármi alebo iným materiálom, ktorý nie je súčasťou odpovede, s primeraným dôrazom na zverejnenie, v súvislosti s ktorým sa uplatňuje právo na odpoveď. Odpoveď nie je možné skrátiť alebo upraviť takým spôsobom, ktorý by ohrozil účinný výkon práva na odpoveď. Uvedené vyhlásenie sa zverejní najneskôr **v nasledujúcom čísle novín po doručení žiadosti**. Pri uplatnení práva na odpoveď v súvislosti s periodickými médiami vydávanými v intervaloch najmenej jedného týždňa sa uvedené vyhlásenie zverejní vo vydaní bezprostredne po prijatí žiadosti, ak takáto žiadosť bude doručená najmenej 4 dni pred uverejnením uvedeného vydania a najneskôr do nasledujúceho vydania po prijatí žiadosti vo všetkých ostatných prípadoch.

Následne sa žiadateľ, ktorého právo na odpoveď nebolo zo strany redaktora vypočítané, môže obrátiť na súd, ktorý môže uložiť povinnosť uverejniť odpoveď a tiež môže uložiť pokutu do 2 000 EUR. **Právo na odpoveď zanikne, ak osoba, ktorá sa tohto práva domáha, si ho neuplatní do jedného mesiaca od zverejnenia.**

2.15 Nemecko

- právo na odpoveď
- úprava jednotlivých spolkových krajín

Z úrovne spolkových krajín je možné badať podobnosť v oblasti úpravy práva na odpoveď.⁵⁶

Všeobecne platí, že v prípade periodických publikácií je povinný redaktor alebo vydavateľ zverejniť odpoveď fyzickej alebo právnickej osoby dotknutej vyhlásením skutočností (faktov).

⁵⁵ Zákon o médiách a hanobení. Malta. Dostupné na: <https://legislation.mt/eli/cap/579/eng/pdf>

⁵⁶ HO YOUM, K.: The Right of Reply and Freedom of the Press: An International and Comparative Perspective. Dostupné na: <https://www.gwlr.org/wp-content/uploads/2012/08/76-4-Youm.pdf>

V zmysle nemeckej Ústavy je sloboda tlače limitovaná všeobecnými právnymi predpismi a právom osobnej cti. Právo na vyjadrenie je odvodené zo základných práv a inšpirované francúzskou úpravou. Najvýraznejší rozdiel medzi Francúzskom a Nemeckom je v tom, že francúzske právo nerozlišuje medzi faktickými vyhláseniami a názorom, zatiaľ čo nemecké právo sa obmedzuje na faktické vyhlásenia. Právo na vyjadrenie je však každou spolkovou krajinou upravené samostatne. Všetky tlačové zákony 16 spolkových krajín zaručujú právo na odpoveď k faktickým vyhláseniam. Toto je založené na článku 11 národného tlačového zákona z roku 1874 a nachádza sa vo všetkých 16 zákonoch ako § 11 alebo § 10 v mierne upravených verziách.

Odpoveď nie je potrebné zverejniť, ak sa osoby vyhlásenie legitímne netýka, odpoveď nie je z hľadiska rozsahu vhodná a odpoveď slúži výlučne obchodným účelom (reklame).⁵⁷

Napríklad v **Hamburgu**⁵⁸ (spolková krajina vo forme mestského štátu) právo na odpoveď upravuje tlačový zákon ([Hamburgischen Pressegesetz](#)), § 11: Zodpovedný redaktor a vydavateľ periodického diela sú povinní zverejniť protivyhlásenie osoby alebo orgánu dotknutého skutkovým tvrdením v tlači. Povinnosť sa vzťahuje na všetky doplnkové vydania tlačeného diela, v ktorom sa skutkové tvrdenie objavilo.

Ak odpoveď nepresiahne dĺžku namietaného textu, považuje sa za primeranú a **musí sa obmedziť na faktické informácie (názory a subjektívne hodnotenie sú vylúčené z práva na odpoveď)**, nesmie mať žiadny trestný obsah. Ak je totiž odpoveď neprimerane dlhá, editor a vydavateľ ju môžu zamietnuť. Odpoveď musí byť písomná a podpísaná dotknutou osobou alebo jej právnym zástupcom. Dotknutá osoba alebo jej zástupca môže požiadať o zverejnenie odpovedi len vtedy, ak je doručená zodpovednému redaktorovi alebo vydavateľovi bez zbytočného odkladu, najneskôr **do troch mesiacov od uverejnenia**.

Odpoveď musí byť zverejnená **v čísle nasledujúcom po prijatí podania**, v tej istej časti tlačeného diela a rovnakým písmom ako text, ktorý je predmetom sťažnosti, bez vsuviek alebo opomenutí. Je bezplatná. Každý, kto protivyhlásenie komentuje, sa musí obmedziť na faktické informácie.

Na žiadosť dotknutej osoby môže súd nariadiť zodpovednému vydavateľovi, aby uverejnil protivyhlásenie; ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku o postupe pri vydávaní predbežného opatrenia sa uplatňujú *mutatis mutandis* na tieto konania.

2.16 Poľsko

- právo na opravu
- tlačový zákon⁵⁹

Čl. 31a tlačového zákona týkajúci sa bezplatného zverejňovania nepresných alebo falošných správ upravuje právo zainteresovanej fyzickej alebo právnickej osoby (prípadne organizačnej zložky)

⁵⁷ WEAVER, R. L., FAIRGRIEVE, D.: Damages, Injunctive Relief, and Other Remedies in Tort and Free Speech Cases. Cambridge Scholars Publishing. 235 strán. ISBN: 1-5275-0484-0.

⁵⁸ HO YOUM, K.: The Right of Reply and Freedom of the Press: An International and Comparative Perspective. Dostupné na: <https://www.gwlr.org/wp-content/uploads/2012/08/76-4-Youm.pdf>

⁵⁹ Tlačový zákon. Poľsko. Dostupné na: <https://lexlege.pl/prawo-prasowe/>

bezplatne zverejniť vecnú opravu nepresných a nepravdivých informácií. Právo po smrti zainteresovanej osoby si môže uplatniť osoba blízka, v prípade právnickej osoby jej nástupca.

Opravu je potrebné zaslať príslušnej redakcii písomne **najneskôr do 21 dní odo dňa uverejnenia** tlačového materiálu. Mala by obsahovať podpis žiadateľa, meno a priezvisko alebo obchodné meno a korešpondenčnú adresu (ktorá môže byť výhradná pre internú informáciu redakcie). Text opravy **nesmie presiahnuť dvojnásobok objemu tlačového materiálu, ktorého sa týka...** Oprava by mala byť vypracovaná v poľskom jazyku alebo v jazyku, v ktorom bol uverejnený daný tlačový materiál.

Tlačový zákon upravuje aj občianskoprávnú zodpovednosť, ktorú nesie za zverejnenie autor, redaktor alebo iná osoba, ktorá zapríčinila zverejnenie tohto materiálu; to v konečnom dôsledku nevylučuje zodpovednosť vydavateľa. Z hľadiska majetkovej zodpovednosti je zodpovednosť týchto osôb spoločná a nerozdielna.

Opravu uverejňuje podľa čl. 32 tlačového zákona šéfredaktor do 3 pracovných dní v elektronickej podobe denníka alebo časopisu; **v tlačenom denníku v nasledujúcom čísle** a v prípade technickej nemožnosti **najneskôr do 7 dní odo dňa prijatia opravy**; v časopise vo vydaní najbližšom k dátumu prijatia opravy alebo **v nasledujúcom čísle...** Ak možná lehota na uverejnenie opravy presiahne 6 mesiacov, na

žiadost' žiadateľa by mala byť oprava dodatočne uverejnená do 1 mesiaca odo dňa prijatia v dennej tlači. Náklady na vydanie hradí vydavateľ tlače. Zaujímavosťou je, že **osoby sa môžu dohodnúť aj na inej dobe zverejnenia**, a tým sa tieto lehoty neuplatnia (lehoty neplatia, ak sa zmluvné strany písomne dohodli inak).

Oprava by mala byť uverejnená v rovnakej časti a rovnakým typom písma ako tlačový materiál, ktorého sa týka, pod viditeľným názvom „Oprava“. **Bez súhlasu žiadateľa nie je možné v texte predloženej opravy vykonávať zmeny.** Nemožno ju komentovať v tom istom vydaní. To však nevylučuje jednoduché ohlasovanie polemík či vysvetlení.

Opravu šéfredaktor *odmietne*, ak nie je vecná alebo neodkazuje na fakty; bola odoslaná alebo podaná po lehote alebo nebola podpísaná; nespĺňa požiadavky uvedené v čl. 31a; obsah je trestný alebo spochybňuje skutočnosti v právoplatnom rozsudku. Šéfredaktor *môže odmietnuť* uverejnenie opravy, ak oprava odkazuje na predtým opravenú správu; vykonala ju osoba, ktorej sa netýkajú skutočnosti uvedené v opravenom materiáli alebo obsahuje výrazy bežne považované za vulgárne alebo urážlivé. Pri odmietnutí uverejnenia opravy je šéfredaktor povinný bezodkladne, najneskôr však **do 7 dní odo dňa prijatia opravy, poskytnúť žiadateľovi písomné oznámenie o odmietnutí** a jeho dôvodoch.

Ak šéfredaktor odmietol zverejniť opravu, ak oprava nebola uverejnená v lehote alebo bola zverejnená v rozpore so zákonom, osoba môže **podať žalobu na uverejnenie opravy. Nárok zaniká do jedného roka odo dňa uverejnenia tlačového materiálu.** Žalobu preskúma okresný súd podľa sídla redakcie najneskôr do 30 dní od podania žaloby.

2.17 Portugalsko

- **právo na odpoveď a opravu**
- **Ústava⁶⁰**

V zmysle čl. 37 ods. 4 Ústavy všetky fyzické alebo právnické osoby majú za podmienok rovnosti a účinnosti zaručené **právo na odpoveď a opravu, ako aj právo na náhradu utrpenej škody**. Práva sú následne ustanovené v sektorových zákonoch týkajúcich sa mediálnej činnosti (§ 24 až § 27 tlačového zákona; § 65 až § 69 zákona o televízii a audiovizuálnych službách na požiadanie a § 59 až § 63 zákona o rozhlase). *Cieľom legislatívneho zakotvenia týchto práv je predovšetkým ochrana práva na dobré meno a dobrú povesť osôb, na ktoré sa zameriavajú správy, texty, obrazy, zvuk vysielané v médiách, čo odporcovi umožňuje prezentovať svoju verziu skutočností.*

Každá fyzická alebo právnická osoba, organizácia, služba alebo verejný orgán, ako aj držiteľ akéhokoľvek orgánu alebo osoba zodpovedná za verejnú inštitúciu, na ktorú tlač odkazuje, hoci aj nepriamo, čo môže ovplyvniť ich dobrú povesť, má právo na odpoveď v periodickej publikácii, za podmienky, že v tlači sa v súvislosti s ňou uvádzajú **nepravdivé alebo chybné odkazy**. **Právo na odpoveď a právo na opravu sa môžu uplatniť vo vzťahu k textu aj obrázkom**. Práva sa neuplatnia, ak tlač so súhlasom zainteresovanej strany opravila alebo objasnila príslušný text alebo obrázok. Sú nezávislé od trestného konania.

Právo na odpoveď a právo na opravu uplatní osoba sama, jej zákonný zástupca alebo jeho dedičia **v prípade denníka alebo týždenníka v lehote 30 dní a v prípade menej častej tlače od vloženia písomnosti alebo obrázka v lehote 60 dní**. Lehoty sa môžu predĺžiť len z dôvodu *vis major*.

Text odpovede alebo opravy, ak je to vhodné spolu s obrázkom, sa doručí s podpisom a identifikáciou dotknutej osoby, pričom sa výslovne odvolá na právo na odpoveď alebo opravu alebo príslušné právne ustanovenia.

Obsah odpovede alebo opravy je obmedzený relevantnosťou k pôvodnému tvrdeniu a **nesmie presiahnuť 300 slov alebo časti, ktorá ju vyvolala (ak je väčšia)**. Nesmie obsahovať výrazy, ktoré sú nemorálne alebo trestné.

Odpoveď alebo oprava sa uverejnia

- a) do dvoch dní od prijatia, ak sa uverejňuje denne;**
- b) v prvom čísle vyťačenom po druhom dni po prijatí, ak ide o týždenné vydávanie;**
- c) v prvom čísle distribuovanom po 7. dni po prijatí, v prípade iných periodík.**

Uverejnenie je bezplatné a vykoná sa v tej istej časti s rovnakou dôležitosťou a prezentáciou textu alebo obrázka, ktorý spôsobil odpoveď alebo opravu, naraz, bez zmien a musí mu predchádzať informácia, že ide o právo na odpoveď alebo opravu. Zákon bližšie upravuje konkrétne umiestnenie. *V tom istom čísle, v ktorom je uverejnená odpoveď alebo oprava, môže vedenie tlačového média vložiť len stručnú anotáciu, ktorú napísalo, s príslym cieľom poukázať na akúkoľvek nepresnosť alebo skutkový omyl obsiahnutý v odpovedi alebo v oprave, ktorý môže viesť k novej odpovedi alebo oprave.*

⁶⁰ Ústava Portugalskej republiky. Dostupné na: <https://diariodarepublica.pt/dr/legislacao-consolidada/decreto-aprovacao-constituicao/1976-34520775>

Ak je odpoveď alebo oprava oneskorená, pochádza od neoprávnenej osoby, zjavne nemá všetky dôvody alebo je v rozpore s vybranými ustanoveniami zákona, riaditeľ alebo ktokoľvek, kto ho zastupuje, môže po porade s redakčnou radou **odmietnuť** ich uverejnenie, pričom písomne informuje zainteresovanú stranu o zamietnutí a jeho odôvodnení, **do 3 alebo 10 dní od prijatia odpovede alebo opravy** v prípade dennej alebo týždennej publikácie alebo dlhšej periodicity.

Regulačný úrad pre médiá je oprávnený posudzovať žiadosti predložené zainteresovanými stranami v prípade odmietnutia alebo nedostatočného dodržiavania práva na odpoveď a/alebo opravu zo strany subjektu, ktorý vykonáva mediálnu činnosť. Vykonáva aj osvetu, na tému práva na odpoveď a opravu vydal osobitnú [publikáciu](#).

Ak sa právoplatným rozsudkom ukáže, že obsah odpovede alebo opravy a pravdivosť písomnosti, ktorá k nim viedla, sú nepravdivé, autor odpovede alebo opravy zaplatí priestor, ktorý je nimi obsadený, za cenu rovnajúcu sa trojnásobku reklamnej tabuľky príslušného periodika, bez ohľadu na občianskoprávnu zodpovednosť, ktorá sa môže vzťahovať na daný prípad.

V prípade, že odpoveď alebo oprava sa nezverejnila alebo bola bezdôvodne zamietnutá, zainteresovaná strana môže do 10 dní požiadať súd v mieste svojho bydliska o príkaz na uverejnenie

a tiež Regulačný úrad pre médiá⁶¹ v súlade s osobitne platnými právnymi predpismi. V prípade, že sa žiadosti vyhovie, príslušné periodikum uverejní odpoveď alebo opravu v lehote spolu s vyhlásením, že uverejnenie sa uskutočnilo na základe súdneho rozhodnutia alebo uznesenia Regulačného úradu pre médiá.

2.18 Rakúsko

- **právo na odpoveď**
- **mediálny zákon⁶²**

Mediálny zákon upravuje aj odškodnenie v prípade ohovárania, urážok, útokom namierených proti osobám, prezumpciu nevinu.

Podľa § 9 mediálneho zákona každá fyzická alebo právnická osoba (orgán verejnej moci), ktorá nie je len *všeobecne* dotknutá tvrdením o skutočnostiach, ktoré bolo šírené v periodickom médiu, má v tomto médiu právo na **bezplatné zverejnenie odpovede, pokiaľ nie je nepravdivá alebo jej zverejnenie z iných dôvodov nie je vylúčené.**

Odpoveď musí obsahovať skutočnosti, ktorých správnosť a úplnosť je vzhľadom na ich povahu možné overiť a ktorých podstatné vyhlásenie nepozostáva len z osobného vyjadrenia názoru, hodnotenia alebo varovania o budúcom správaní. V odpovedi sa musí stručne uviesť, či a do akej miery je tvrdenie nesprávne alebo neúplné a z čoho to vyplýva. Musí byť uviesť skutočnosti, ktoré sú na rozdiel od skutkového stavu správne, alebo ich vo významnom bode doplniť, alebo inak priamo odkázať na skutkový stav a jeho nesprávnosť alebo zavádzajúcu neúplnosť. Jej rozsah nesmie byť neprimeraný rozsahu tvrdenia a musí byť napísaná v jazyku publikácie, ktorej sa týka.

⁶¹ ERC: Právo na odpoveď. Dostupné na: <https://www.erc.pt/pt/em-foco/direito-de-resposta>

⁶² Mediálny zákon. Rakúsko. Dostupné na: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10000719>

Aj tu existuje inštitút **následného oznámenia o výsledku trestného konania**. Vykonáva sa na žiadosť osoby, o ktorej sa v médiu uvádzalo, že je podozrivá z trestného činu alebo že sa proti nej vedie trestné stíhanie na prokuratúre alebo na súde, ak prokuratúra upustila od trestného stíhania, vyšetrovanie sa zastavilo, súd zastavil trestné stíhanie alebo bola osoba oslobodená. Následné oznámenie musí obmedziť svoj obsah na to, čo je nevyhnutné pre požadovanú právnu ochranu, a musí byť napísané v jazyku publikácie, na ktorú sa vzťahuje. Správnosť následného oznámenia sa musí preukázať predložením kópie rozhodnutia alebo úradného potvrdenia.

Povinnosť zverejniť odpoveď alebo následné oznámenie nie je:

- ak sa týkajú pravdivej správy o prerokovaní na verejnej schôdzi zastupiteľských orgánov;
- ak sa týkajú reklamy, ktorá je ako taká riadne označená a je určená na komerčné účely;
- ak sa týkajú vyhlásenia skutočností, ktoré boli zverejnené na základe zákonnej povinnosti;
- ak sú čo i len v jednotlivých častiach z hľadiska obsahu nepravdivé;
- ak sú informácie o skutočnostiach pre dotknutú osobu irelevantné;
- ak publikácia, ktorej sa odpoveď týka, reprodukuje aj nárok dotknutej osoby a je to s odpoveďou rovnocenné;
- ak dotknutá osoba dostala primeranú možnosť vyjadriť sa v rovnakej alebo inej rovnocennej publikácii, ale nevyužila ju;
- ak redakčná oprava alebo doplnenie už boli uverejnené pred ich prijatím;
- ak sa odpoveď neposkytne **do dvoch mesiacov po uplynutí dňa, keď bolo vyhlásenie o skutočnostiach uverejnené alebo sprístupnené**, následné oznámenie sa neuskutoční do dvoch mesiacov odo dňa, keď sa dotknutá osoba dozvedela o rozhodnutí o zastavení trestného stíhania alebo konania.

Uverejnenie odpovede sa odmieta, ak by jej šírenie bolo trestné alebo by trestný čin spôsobilo, alebo ak by predstavovalo porušenie najosobnejšej sféry života.

Žiadosť o zverejnenie musí byť adresovaná **písomne vlastníkovi média alebo redakcii mediálnej spoločnosti**. Ak sa ako odpoveď požaduje zverejnenie statického alebo pohyblivého obrazu, je možné k žiadosti priložiť vhodný obrázok. Žiadosti o uverejnenie možno vyhovieť aj uverejnením ekvivalentnej redakčnej opravy, doplnenia alebo oznámenia. Vlastník média alebo redakčný tím musia dotknuté osoby písomne informovať.

Ak sa periodický nosič distribuuje **denne alebo najmenej päťkrát týždenne zverejnenie musí prebehnúť najneskôr v piaty pracovný deň, ak ide o mesačník alebo vydávanie v dlhších obdobiach** a odpoveď alebo následné oznámenie je doručené najmenej 14 dní pred uverejnením, **v najbližšom čísle**, vo všetkých ostatných prípadoch najneskôr v nasledujúcom čísle po dni prijatia. Odpoveď alebo následné oznámenie sa **musí zverejniť neskôr, ak je to na výslovnú žiadosť** dotknutej osoby. Zverejnenie sa má označovať ako „odpoveď“ alebo „následné oznámenie“. Musí obsahovať meno dotknutej osoby a označenie, na ktoré číslo alebo program sa vzťahuje a zverejnené tak, aby jeho reprodukcia mala **rovnakú publikačnú hodnotu ako tvrdenie, na ktoré sa odvoláva**. Musí byť vykonané bez vsuviek alebo vynechaní (zmien). Vlastník média alebo redakcia musia bezodkladne informovať dotknutú osobu o uverejnení.

Ak sa zverejnenie neuskutoční alebo nebude riadne, môže dotknutá osoba **do 6 týždňov od doručenia odmietnutia alebo konca lehoty podať na krajskom súde žalobu** proti vlastníkovi média ako odporcovi, aby zverejnenie nariadil. Na žiadosť sťažovateľa musí byť odporcovi uložená povinnosť zaplatiť sťažovateľovi pokutu. Výška pokuty sa určí podľa miery zavinenia, rozsahu a dosahu šírenia skutkových okolností a rozsahu omeškania. Treba dbať na ochranu ekonomickej existencie vlastníka média. Pokuta nesmie presiahnuť 1 000 EUR pri oneskorenom zverejnení (max. 5 000 eur pri osobitnom konaní). Pokuta je splatná do 14 dní a rozsudok je exekučným titulom. Zákon nezabúda ani na omeškanie.

2.19 Slovinsko

- **právo na opravu, právo na odpoveď**
- **mediálny zákon**

Právo na opravu a odpoveď upravuje článok 40 Ústavy: *Zaručuje sa právo na opravu zverejneného oznámenia, ktoré sa dotýka práva alebo záujmu jednotlivca, organizácie alebo orgánu, a zaručuje sa aj právo na odpoveď na zverejnené informácie.*⁶³

Pod pojmom oprava sa rozumie nielen oprava v užšom zmysle, t. j. popieranie alebo oprava údajných nesprávnych alebo nepravdivých tvrdení vo zverejnenom oznámení, ale aj uvádzanie alebo uvádzanie iných alebo protichodných skutočností a okolností, ktorými dotknutá osoba vyvracia alebo významne dopĺňa so zámerom vyvrátiť odkazy v publikovanom texte.

Úprava oboch inštitútov⁶⁴ je veľmi komplexná a nájdeme ju v časti 6 Mediálneho zákona⁶⁵.

Právo na opravu uverejneného oznámenia (právo na opravu)

Každý má právo požiadať šéfredaktora o bezplatné uverejnenie jeho opravy uverejneného oznámenia, ktorou sa dotkol jeho práva alebo záujmu. Možno o ňu požiadať **do 30 dní odo dňa, keď sa záujemca o uverejnení oznámenia dozvedel, najneskôr však do 3 mesiacov od zverejnenia pôvodného oznámenia**⁶⁶.

Oprava sa musí zverejniť bez zmien a doplnkov (je možné upraviť pravopis) a to **v najbližšom vydaní**. Je potrebné na to upozorniť označením – uvádzanie protichodných skutočností. Musí obsahovať meno osoby a označenie pôvodného článku alebo vysielania. Uverejňuje sa v takej forme a na takom mieste, aby mala rovnakú hodnotu ako pôvodný príspevok (*v zákone sú uvedené aj alternatívy, ak ide o viaceré vydania, obrázkov a podobne*). Pri tlačných médiách ide o rovnakú stranu v rámci tej istej rubriky, kde bol pôvodný článok publikovaný. Zodpovedný redaktor je navyše povinný **oznámiť dotknutej osobe do 24 hodín od doručenia opravy, v akom čísle alebo vysielaní/programe bude oprava uverejnená alebo naopak, že ju odmieta zverejniť**.

⁶³ Ústava Slovinskej republiky. Dostupné na: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=USTA1>

⁶⁴ GOV.SI: Pravica do popravka in odgovora. Dostupné na: <https://www.gov.si/teme/pravica-do-popravka-in-odgovora/>

⁶⁵ Zákon o médiách. Slovinsko. Dostupné na: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO1608>.

⁶⁶ Pozn. zo zákona: Pod pojmom oznámenie sa rozumie každé zverejnenie obsahu, ktoré môže mať vplyv na práva alebo záujmy jednotlivca, organizácie alebo orgánu, bez ohľadu na to, či bol obsah zverejnený vo forme správy, komentára alebo akýmkoľvek iným spôsobom.

V prípade, že redaktor odmietne uverejniť opravu, musí svoje rozhodnutie písomne zdôvodniť (musí jasne a jednoznačne uviesť, ktoré výroky v oprave sú dôvodom odmietnutia). V tom istom vydaní alebo vysielaní **nesmie byť súčasne s opravou uverejnený komentár** k tejto oprave alebo odpoveď na ňu.

O uverejnenie opravy možno požiadať aj vtedy, ak bolo oznámenie uverejnené prostredníctvom média, ktoré prestalo fungovať, tým, že osoba požiada vtedajšieho vydavateľa alebo jeho právneho nástupcu, aby na vlastné náklady zabezpečil uverejnenie opravy v inom médiu, ktoré je rozsahom a kvalitou šírenia porovnateľné s pôvodným.

Zodpovedný redaktor **nemusí uverejniť** opravu:

- ak sa požadovaná oprava netýka oznámenia, na ktoré sa odvoláva zainteresovaná osoba;
- ak požadovaná oprava nijakým spôsobom nepopiera tvrdenia v oznámení a neuvádza alebo nepoukazuje na iné alebo protichodné skutočnosti...;
- ak žiadosť o zverejnenie opravy štátnym orgánom alebo právnickou osobou nepodpísala oprávnená osoba alebo osoba poverená týmto orgánom alebo osobou;
- ak je oprava napísaná urážlivo;
- **ak je požadovaná oprava neúmerne dlhšia** ako oznámenie obsahujúce informácie, ktorých sa týka, alebo časť oznámenia, na ktoré sa priamo vzťahuje;
- ak bola žiadosť o uverejnenie opravy podaná po uplynutí lehoty;
- ak bola požadovaná oprava zverejnená s rovnakým obsahom ako oprava, ktorá je predmetom sporu pred súdom z dôvodu odmietnutia alebo nevhodnosti spôsobu jej zverejnenia.

Žalobu **možno podať najneskôr do 30 dní po uplynutí lehoty** na zverejnenie opravy alebo odo dňa, keď bola oprava zverejnená spôsobom, ktorý nie je v súlade s týmto zákonom. Prvé pojednávanie sa musí konať najneskôr do 45 dní od podania žaloby na súd. Rozsudok musí byť účastníkom doručený najneskôr do troch mesiacov od podania žaloby. Pri uverejnení opravy musí šéfredaktor uviesť, že ide o publikáciu založenú na rozsudku.

Právo reagovať na zverejnené informácie (právo na odpoveď)

Každý má právo požiadať šéfredaktora o bezplatné uverejnenie jeho reakcie na zverejnené informácie, v ktorých popiera, podstatným spôsobom opravuje alebo dopĺňa skutočnosti a údaje v zverejnených informáciách o preukázateľné tvrdenia.

Právo na odpoveď má zabezpečiť verejný záujem na objektívnych, úplných a včasných informáciách ako jednej z nevyhnutných podmienok demokratického rozhodovania o veciach verejných.

Odpoveď musí byť zverejnená bez zmien a doplnení, okrem pravopisných opráv. **Zodpovedný redaktor má právo pred uverejnením požiadať autora o skrátenie odpovede.** Na odpoveď sa primerane použijú ustanovenia § 31 tohto zákona s tým, že zodpovedný redaktor môže odmietnuť uverejnenie obsahovo zhodných odpovedí po tom, čo už jednu uverejnil.

Zodpovedný redaktor môže odmietnuť uverejnenie odpovede aj vtedy, ak odpoveď obsahuje nepravdivé alebo nepreukázateľné tvrdenia. Ak sú podľa názoru šéfredaktora len niektoré informácie alebo tvrdenia nepravdivé alebo nepreukázateľné, nemôže odmietnuť uverejnenie bez

toho, aby najprv požiadal autora, aby takéto informácie a tvrdenia z odpovede vylúčil. V konaní o súdnej ochrane sa primerane použijú ustanovenia o postupe pri práve na opravu.

Článok 148a zákona o médiách

- (1) Pokuta od 2 100 eur do 62 600 eur sa vydavateľovi uloží, ak šéfredaktor neuverejní prijatú opravu v zákonnej lehote, predpísaným spôsobom a v ustanovenej lehote alebo ak ju nezamietol podľa ustanovení tohto zákona (§ 27 a § 31).
- (2) Pokuta od 450 do 4 200 eur sa uloží šéfredaktorovi, ktorý sa dopustí priestupku uvedeného v predchádzajúcom odseku.

2.20 Španielsko

- právo na opravu
- zákon č. 2/1984, ktorým sa upravuje právo na opravu⁶⁷

Každá fyzická alebo právnická osoba má právo opraviť informácie, ktoré sa na ňu odvolávajú, ktoré považuje za nepresné a ktorých zverejnenie jej môže spôsobiť ujmu.

Zákon *nepodriaďuje právo opravujúcej strany preukázaniu pravdivosti svojej verzie skutkového stavu, ale stačí, aby skutočnosti, ktoré sa ho týkajú, považoval za nepresné a zverejnenie mu môže spôsobiť škodu. Nejde teda o pravdivosť faktov, ale o šírenie protichodných informácií, ako sa uvádza v rozhodnutí Ústavného súdu č. 168/1986.*⁶⁸

Ústavný súd Španielska sa domnieva, že právo na opravu pôsobí ako posilnenie, a nie ako obmedzenie práva na informácie chápaného v širšom zmysle (Rozsudok Ústavného súdu č. 139/21):

„Je nemennou doktrínou, že výkon práva na opravu nemožno považovať za prekážku slobody informácií, aj keď to médiá môžu takto vnímať. Naopak skôr slobodu podporuje umožňujúc porovnanie protichodných verzií, pokiaľ nebola žiadna z nich definitívne potvrdená ako presná alebo vyvrátená ako nepravdivá s účinkom právoplatnosti.“ V tom istom rozsudku poznamenáva, že súdne rozhodnutie, ktoré vyhovuje žalobe na opravu, „vôbec nezaručuje pravdivosť verzie skutočností predloženej žalobcom, ani nemôže, ako je zrejmé, mať účinky právoplatnosti vo vzťahu k neskoršiemu procesnému vyšetrovaniu skutočne pravdivých faktov.“

Právo na opravu môže uplatniť poškodená osoba alebo jej zástupcovia, a ak poškodená osoba zomrela, jej dedičia alebo ich zástupcovia.

Právo sa uplatňuje **písomne do 7 kalendárnych dní od uverejnenej informácie**. Oprava sa musí obmedziť na skutočnosti týkajúce sa informácií, ktoré sa majú opraviť. Jej dĺžka nesmie podstatne presiahnuť dĺžku pôvodnej informácie, pokiaľ to nie je absolútne nevyhnutné.

Riaditeľ média musí bezplatne zverejniť alebo šíriť opravu v celom rozsahu **do 3 dní od jej prijatia** s podobným významom, v akom boli informácie, ktoré sa majú opraviť, uverejnené alebo rozšírené, bez pripomienok alebo apostily. Ak sa informácie,

ktoré sa majú opraviť, rozšírili v publikácii, ktorej periodicita neumožňuje zverejnenie opravy v stanovenej lehote, **uverejní sa v nasledujúcom čísle**.

⁶⁷ Zákon č. 2/1984, ktorým sa upravuje právo na opravu. Španielsko. Dostupné na: <https://www.boe.es/eli/es/lo/1984/03/26/2/con>

⁶⁸ ElDiario: Aké je právo na opravu a prečo uverejňujeme oznámenia o oprave na elDiario.es. Dostupné na: https://www.eldiario.es/redaccion/derecho-rectificacion-publicamos-notas-rectificacion-eldiario_1_9866242.html

Ak v lehotách uvedených v zákone oprava nebola uverejnená, bola odmietnutá alebo uverejnená bez rešpektovania ustanovení zákona, poškodená osoba môže podať **žalobu v lehote nasledujúcich 7 pracovných dní súdu** prvého stupňa v mieste svojho bydliska alebo v mieste, kde sa miesta adresy média. Zastúpenie advokátom alebo právnym zástupcom nie je potrebné. **Pojednávanie sa koná do 7 dní.** Rozsudok sa vynesie v ten istý deň alebo v deň nasledujúci po súdnom konaní. Rozhodnutím nie sú dotknuté iné občianskoprávne či trestnoprávne ustanovenia.

2.21 Taliansko

- **právo na odpoveď a opravu**
- **zákon č. 47/1948⁶⁹**

Výkon práva na opravu má za cieľ dosiahnuť určitý druh „**vyváženia**“, ktoré umožní tým, ktorí sa cítia byť poškodení zverejnením správy, ktorá sa ich týka, požiadať o zverejnenie „svojej pravdy“.

Žiadosť však podlieha trom pravidlám: v prvom rade ju musí zainteresovaná strana predložiť šéfredaktorovi novín; po druhé, nesmie prekročiť hranicu tridsiatich riadkov a musí sa držať skutočností, ktoré majú byť vyvrátené alebo opravené; Napokon nesmie obsahovať obsah, ktorý by mohol viesť k trestnému obvineniu.

Kasačný súd, občianskoprávna sekcia III, 24. júna 2021 (dep. 17. januára 2022), č. 1152

Čl. 8 zákona č. 47 z 8. februára 1948 je šéfredaktor alebo zodpovedná osoba povinná bezplatne uverejniť vyjadrenia alebo opravy osôb, ktorých podobizne boli uverejnené alebo ktorým boli pripísané činy, myšlienky alebo vyhlásenia, ktoré považujú pre svoju dôstojnosť za škodlivé alebo sú nepravdivé, za predpokladu, že vyjadrenia alebo opravy neobsahujú nič, čo by mohlo viesť k trestnému stíhaniu.

V prípade novín sa vyjadrenia alebo opravy uverejnia **najneskôr do 2 dní odo dňa podania**

žiadosti, a to na rovnakej strane ako pôvodné vyhlásenia. V prípade periodík sa vyhlásenia alebo opravy uverejňujú **najneskôr v nasledujúcom čísle** po týždni, v ktorom bola žiadosť prijatá, na tej istej strane ako správy, ktorých sa týka. Musia byť uverejnené v celom rozsahu za predpokladu, že sú obsiahnuté **v rozsahu 30 riadkov⁷⁰** s rovnakými typografickými charakteristikami pre časť, ktorá priamo odkazuje na sporné vyhlásenia.

Vyjadrenie alebo oprava musia byť písomné. Ak neboli uverejnené alebo boli uverejnené v rozpore s ustanoveniami, osoba žiadajúca o opravu môže obrátiť na súd v súlade s § 700 Občianskeho súdneho poriadku so žalobou o zverejnenie. Nedodržanie alebo neúplné splnenie povinnosti sa trestá pokutou od troch miliónov do piatich miliónov lír⁷¹.

⁶⁹ Zákon č. 47 z 8. februára 1948. Taliansko. Dostupné na: <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:legge:1948-02-08:47!vig=>

⁷⁰ Pozn. Limit 30 riadkov pre dĺžku opráv podľa čl. 8 Zákon č. 47 z roku 1948 sa musí vypočítať, ak neexistujú presné a presné regulačné ustanovenia, analogickým uplatnením kritéria uvedeného v čl. 9 Prezidentský dekrét č. 642 z 26. októbra 1972, ktorý sa rovná 28 slabikám na riadok, a teda viac ako 840 slabík. Tribunál v Turíne 2003. Dostupné na: https://www.laleggepertutti.it/407207_diffamazione-rettifica-ultime-sentenze

⁷¹ Pozn. V znení zákona sú stále talianske líry. V dokumentácii č. 18/3 z roku 2015 zákonodarca, kde plánoval zmeniť výšku tejto pokuty, sa uvádza prepočet a rozpätie od 7 746 do 12 911 eur. Dostupné na: <https://documenti.camera.it/leg17/dossier/pdf/gi0055c.pdf>

3. Zhrnutie

V rámci EÚ je málo štátov, ktoré by legislatívne neupravovali právo na vyjadrenie alebo právo na opravu.

- Inštitúty v legislatíve nepozná *Holandsko* a *Švédsko* (čo však nevylučuje ich úpravu v samoregulácii – napr. etických kódexoch).
- *Estónsko* má právo na odpoveď zakotvené len v etickom kódexe novinárov,
- *Bulharsko* právo na odpoveď má explicitne uvedené len pri televíznom a rozhlasovom vysielaní,
- *Rumunsko* odvodilo právo na odpoveď z Ústavy v rozhodnutí Ústavného súdu,
- v prípade *Írska*, ktoré pozná právo na odpoveď, existuje kódex správania vypracovaný Tlačovou radou (zriadená zákonom o očierňovaní), ktorá kontroluje pôsobnosť a profesionalitu médií.

Inštitút práva na vyjadrenie (odpoveď) alebo práva na opravu v tlači má explicitne v právnom poriadku upravených **21 členských štátov** EÚ, jednotlivito:

- **Právo na odpoveď** (vrátane práva na vyjadrenie): *Belgicko, Cyprus, Česko, Dánsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Chorvátsko, Litva, Luxembursko, Malta, Nemecko, Rakúsko, Slovinsko, Slovensko, Taliansko*;
- **Právo na opravu** (vrátane práva stiahnutia nepravdivých informácií): *Cyprus, Fínsko, Francúzsko, Chorvátsko, Lotyšsko, Maďarsko, Poľsko, Portugalsko, Slovinsko, Španielsko, Taliansko*.

Z toho **oba inštitúty** majú teda v právnom poriadku zakotvené: *Cyprus, Fínsko, Francúzsko, Chorvátsko, Slovinsko, Taliansko*.

Tabuľka č. 1: Základné rozdiely, ak ide o úpravu oboch inštitútov

štát	právo na opravu	právo na odpoveď
Cyprus	len zamestnanec verejnej správy alebo príslušný orgán verejnej správy len činnosť orgánu alebo zamestnanca vyvrátenie nepresných skutočností a uvedenie pravdy	každá osoba aj v prípade hanobenia
Fínsko	súkromná osoba, korporácia, nadácia a verejný orgán majú právo na opravu nesprávnych informácií o nich alebo ich činnosti	súkromná (fyzická) osoba, ktorá má oprávnený dôvod sa domnievať, že správa je urážlivá
Francúzsko	orgán verejnej moci týkajúce sa činnosti úradu Vzťahuje sa len na faktické vyhlásenia	každá osoba nerozlišuje medzi vyjadrením názoru a vyjadrením skutočnosti
Chorvátsko	služi na opravenie nepravdivých alebo neúplných informácií (dezinformácií) musí byť zverejnená na rovnakom alebo rovnocennom mieste	tvrdenia, na ktoré sa odpoveď vzťahuje, nemusia byť nevyhnutne nepravdivé alebo protiprávne nemusia byť zverejnená na rovnakom alebo rovnocennom mieste

zdroj: vypracovala autorka na základe dostupných informácií

V prípade *Slovinska a Talianska* sa rozdiely stierajú. V Slovinsku však možno badať malý rozdiel v tom, že opravu možno vykonať len na oznámení, ktorou sa tlač dotkla práva alebo záujmu dotknutej osoby, zatiaľ čo odpoveď možno považovať za reakcie na zverejnené informácie, v ktorých popiera, podstatným spôsobom opravuje alebo dopĺňa skutočnosti a údaje v zverejnených informáciách o preukázateľné tvrdenia. V Taliansku ide o komplexný inštitút, ktorý sa jedným ustanovením nazýva Opravy a odpovede.

Medzi iné inštitúty tiež patria napr. **dodatočné oznámenie** (typické pre konečné výsledky trestného konania, napr. *Česko, Rakúsko, Slovensko*). Česká legislatíva rozoznáva i tzv. **doplňujúce informácie** pre tlač samosprávneho celku.

Obvyklé je, že uplatniť si právo môžu **po smrti** dotknutej osoby blízke osoby, dedičia, zástupcovia.

Odpoveď alebo oprava musí byť vždy **písomná**.

Povinnosť uverejniť odpoveď alebo opravu je **stanovená vždy**, vo väčšine prípadov na rovnocennom mieste. Zákony však vždy **myslia i na výnimky**, najmä z dôvodu možného trestného alebo nemorálneho obsahu a z dôvodu, že sa obsah odpovede alebo opravy netýka dotknutej osoby alebo skutočností uvádzaných pôvodným tvrdením.

Súčasťou úprav sú **lehoty** na zaslanie opravy alebo odpovede, ich **rozsah** i na možnosť obrátiť sa na súd.

V závislosti od právneho systému inštitúty **môžu opravovať** fakty (germánsky systém), ale aj hodnotové súdy (románsky systém) bez ohľadu na fakty – vyjadrenie názoru:

- **germánsky systém – len fakty:** *Dánsko, Nemecko, Poľsko, Rakúsko*
- **románsky systém – aj hodnotové súdy/prezentovať názor:** *Francúzsko, Grécko, Chorvátsko, Portugalsko, Španielsko*

Tabuľka č. 2: Prehľad štátov s právom na odpoveď a/alebo opravu

štát	legislatíva	inštitút	uplatniť do	max. dĺžka vo vzťahu k pôvodnému tvrdeniu	lehota na zverejnenie
Belgicko	zákon o práve na odpoveď	právo na odpoveď	3 mesiace	1000 znakov/ 2-násobok	nasledujúce vydanie do 2 dní okrem nedeľ a sviatkov
Cyprus	tlačový zákon	právo na opravu	1 mesiac max. 3 mesiace	rovnaký rozsah ibaže predseda Tlačovej rady rozhodne inak	bezprostredne nasledujúce vydanie
		právo na odpoveď	10 dní	rovnaký rozsah max. 50 riadkov, ibaže predseda Tlačovej rady rozhodne inak	nasledujúce vydanie, do 3 dní

Česko	tlačový zákon	právo na odpoveď	30 dní	primeraný rozsah	nasledujúce vydanie, do 8 dní
Dánsko	zákon o masmediálnej zodpovednosti	právo na odpoveď	12 týždňov	len nevyhnutné skutkové informácie	bez zbytočného odkladu
Fínsko	zákon o výkone slobody prejavu v masmédiách	právo na odpoveď	14 dní	primeraný rozsah	bez zbytočného odkladu
		právo na opravu	14 dní	primeraný rozsah	bez zbytočného odkladu
Francúzsko	zákon o slobode tlače	právo na opravu		2-násobok	nasledujúce vydanie
		právo na vyjadrenie	3 mesiace, niektoré 1 rok	rovnaký rozsah 50 riadkov, max. 200 riadkov	nasledujúce vydanie
Grécko	Ústava	právo na odpoveď		rovnaký rozsah	bez zbytočného odkladu v lehote 10 dní v každom prípade nasledujúce vydanie
Chorvátsko	Ústava a zákon o médiách	právo na opravu	30 dní	primeraný rozsah	nasledujúce vydanie
		právo na odpoveď		primeraný rozsah	nasledujúce vydanie
Litva	zákon o poskytovaní informácií verejnosti	právo na odpoveď	2 týždne	rovnaký rozsah	podľa periodicity
Lotyšsko	zákon o tlači a iných masmédiách	právo na stiahnutie nepravdivých informácií	6 mesiacov		do 7 dní
Luxembursko	zákon o slobode prejavu v médiách	právo na odpoveď	90 dní	rovnaký rozsah /1000 znakov	nasledujúce vydanie do 3 dní okrem nedeľ a sviatkov podľa periodicity
Maďarsko	zákon o slobode tlače a základných pravidlách pre mediálny obsah	právo na tlačovú opravu	30 dní	rovnaký rozsah	závisí od publikácie, do 5 alebo 8 dní
Malta	zákon o médiách a osočovaní	právo na odpoveď	1 mesiac		nasledujúce vydanie a podľa periodicity
Nemecko (Hamburg)	tlačový zákon	právo na odpoveď	3 mesiace	rovnaký rozsah	nasledujúce vydanie
Poľsko	tlačový zákon	právo na opravu	21 dní	2-násobok	nasledujúce vydanie max. 7 dní a podľa periodicity

Portugalsko	Ústava a tlačový zákon	právo na odpoveď a opravu	30 dní /60 dní	rovnaký rozsah /300 slov	nasledujúce vydanie podľa periodicity (denníky do 2 dní, iné napr. po 7.dni)
Rakúsko	mediálny zákon	právo na odpoveď	2 mesiace		podľa periodicity (denníky do 5 prac. dní)
Slovinsko	Ústava a mediálny zákon	právo na opravu	30 dní – 3 mesiace		nasledujúce vydanie
		právo na odpoveď		šéfredaktor môže požiadať o skrátenie odpovede	nasledujúce vydanie
Slovensko	zákon o publikáciách	právo na vyjadrenie	30 dní	primeraný rozsah	8 dní, max 60 dní podľa periodicity
Španielsko	zákon, ktorým sa upravuje právo na opravu	právo na opravu	7 kalendárnych dní	rovnaký rozsah (nemal by presiahnuť, ak to nie je dôvodné)	do 3 dní a podľa periodicity v nasledujúcom vydaní
Taliansko	zákon č. 47 z 8. februára 1948	právo na odpoveď a opravu		30 riadkov	2 dni alebo nasledujúce vydanie

zdroj: vypracovala autorka na základe dostupných informácií

Vo všetkých štátoch je možné **paralelne uplatňovať právo na opravu ako aj žalobu na ochranu osobnostných práv**. Rozdiel medzi konaním o oprave a nárokov v konaní o osobnostných právach, spočíva v tom, že zatiaľ čo v prvom prípade je cieľom oprava faktov, v druhom prípade je cieľom náprava škody spôsobenej porušením osobnostných práv.⁷²

Súdne konanie má byť rýchle a účinné, čo sa prejavuje i v samotnej úprave členských štátov, či už v lehote na podanie návrhu alebo žaloby, alebo určenie pojednávania:

- **po uplynutí lehoty na zverejnenie podať návrh na súd:** do 7 pracovných dní (Španielsko), do 10 dní (Portugalsko), do 15 dní (Česko), do 30 dní (Fínsko, Chorvátsko, Slovinsko), do 6 týždňov (Rakúsko), do 3 mesiacov (Francúzsko);
- **súd žalobu preskúma alebo rozhodne:** do 10 dní od predvolania (Francúzsko), do 30 dní (Lotyšsko, Poľsko);
- **súd nariadi pojednávanie:** do 7 dní (Španielsko), do 8 dní (Chorvátsko), do 15 dní (Maďarsko), do 45 dní (Slovinsko).

Niektoré štáty upravujú tiež **pokuty**:

- *Belgicko:* V prípade porušenia je vydavateľovi uložená pokuta od 26 do 5 000 EUR;
- *Cyprus:* Porušenie sa trestá odňatím slobody až na 6 mesiacov alebo peňažným trestom až do výšky 1000 libier (pôvodná mena) alebo oboma týmito trestami.

⁷² KOLTAY, A.: HUNGARY: Due Satisfaction in Hungarian Law. Dostupné na: https://real.mtak.hu/194423/1/ERPL_31_0512-1.pdf

- *Francúzsko*: Vydavateľ je povinný zverejniť vyjadrenie alebo opravu pod hrozbou pokuty vo výške 3 750 EUR.
- *Chorvátsko*: Ak šéfredaktor neinformuje o dôvodoch neuverejnenia alebo neuposlúchne rozhodnutie súdu a opravu neuverejní, tak mu bude uložená pokuta vo výške od 260 – 5300 EUR
- *Luxembursko*: Rozhodnutím môže súd uložiť povinnosť zaplatiť pokutu najviac 1250 EUR za deň omeškania od uplynutia určenej lehoty.
- *Malta*: Súd môže okrem povinnosti uverejniť odpoveď uložiť pokutu do 2 000 EUR.
- *Rakúsko*: Na žiadosť sťažovateľa musí byť odporcovi uložená povinnosť zaplatiť sťažovateľovi pokutu.
- *Slovinsko*: Pokuta od 2 100 eur do 62 600 eur sa vydavateľovi uloží, ak šéfredaktor neuverejní prijatú opravu v zákonnej lehote
- *Taliansko*: Nedodržanie alebo neúplné splnenie povinnosti sa trestá pokutou.

Na druhej strane je zaujímavá *portugalská* úprava, ktorá naopak istú formu pokuty ukladá dotknutej osobe: *ak sa právoplatným rozsudkom ukáže, že obsah odpovede alebo opravy a pravdivosť písomnosti, ktorá k nim viedla, sú nepravdivé, autor odpovede alebo opravy zaplatí priestor, ktorý obsadil.*

Zdroje

Právne predpisy

1. Zákon č. 265/2022 Z. z. o vydavateľoch publikácií a o registri v oblasti médií a audiovizie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o publikáciách). Slovensko. Dostupné na: <https://www.slovlex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/265/20220801>
2. Zákon z 23. júna 1961 o práve na odpoveď. Belgicko. Dostupné na: https://etaamb.openjustice.be/nl/wet-van-23-juni-1961_n2010000052
3. Tlačový zákon z roku 1989. Cyprus. Dostupné na: https://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/1989_1_145/full.html
4. Zákon č. 46/2000 Zb. o právach a povinnostiach pri vydávaní periodickej tlače a o zmene niektorých ďalších zákonov (tlačový zákon). Česko. Dostupné na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-46>
5. Zákon o mediálnej zodpovednosti. Dánsko. Dostupné na: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2014/914>
6. Zákon o výkone slobody prejavu v masmédiách. Fínsko. Dostupné na: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030460> (v angl. jazyku dostupné na: <https://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/2003/en20030460.pdf>)
7. Zákon o slobode tlače. Francúzsko. Dostupné na: <https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/LEGITEXT000006070722/2024-06-01/>
8. Ústava Grécka. Dostupné na: <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/f3c70a23-7696-49db-9148-f24dce6a27c8/THE%20CONSTITUTION%20OF%20GREECE.pdf>
9. Zákon na výšenie publicity a transparentnosti tlačenej a elektronickej tlače - Vytvorenie elektronických registrov tlačenej a elektronickej tlače - Ustanovenia patriace do právomoci Generálneho sekretariátu pre komunikáciu a informácie a iné naliehavé opatrenia. Grécko. Dostupné na: <https://www.enomothesia.gr/enemerose-tupos-radiophono-teleorase/n-5005-2022.html>
10. Zákon o občianskoprávnej zodpovednosti tlače. Grécko. Dostupné na: <https://www.lawspot.gr/nomikes-plitirofories/nomothesia/n-1178-1981/arthro-monon-nomos-1178-1981>
11. Ústava Chorvátskej republiky. Dostupné na: <https://www.zakon.hr/z/94/Ustav-Republike-Hrvatske>
12. Zákon o médiách. Chorvátsko. Dostupné na: <https://www.zakon.hr/z/38/Zakon-o-medijima>
13. Zákon o hanobení. Írsko. Dostupné na: <https://www.irishstatutebook.ie/eli/2009/act/31/enacted/en/print.html>
14. Zákon o poskytovaní informácií verejnosti. Litva. Dostupné na: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.286382?jfwid=-rgap4y5au> a <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.280580>
15. Zákon o tlači a iných masmédiách. Lotyšsko. Dostupné na: <https://likumi.lv/ta/id/64879-par-presi-un-citiem-masu-informacijas-lidzekliem>
16. Zákon o elektronických médiách. Lotyšsko. Dostupné na: <https://likumi.lv/ta/id/214039-elektronisko-plasazinas-lidzeklu-likums>
17. Zákon z 8. júna 2004 o slobode prejavu v médiách. Luxembursko. Dostupné na: <https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2004/06/08/n4/jo/fr>
18. Zákon CIV z roku 2010 o slobode tlače a základných pravidlách pre mediálny obsah. Maďarsko. Dostupné na: <https://njt.hu/jogszabaly/2010-104-00-00.15#CI>
19. Zákon o médiách a hanobení. Malta. Dostupné na: <https://legislation.mt/eli/cap/579/eng/pdf>
20. Tlačový zákon. Poľsko. Dostupné na: <https://lexlege.pl/prawo-prasowe/>
21. Ústava Portugalskej republiky. Dostupné na: <https://diariodarepublica.pt/dr/legislacao-consolidada/decreto-aprovacao-constituicao/1976-34520775>
22. Mediálny zákon. Rakúsko. Dostupné na: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10000719>
23. Ústava Slovinskej republiky. Dostupné na: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=USTA1>
24. Zákon o médiách. Slovinsko. Dostupné na: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO1608>

25. Zákon č. 2/1984, ktorým sa upravuje právo na opravu. Španielsko. Dostupné na: <https://www.boe.es/eli/es/lo/1984/03/26/2/con>
26. Zákon o slobode tlače. Švédsko. Dostupné na: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/tryckfrihetsforordning-1949105_sfs-1949-105/
27. Zákon č. 47 z 8. februára 1948. Taliansko. Dostupné na: <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:legge:1948-02-08;47!vig=>

Publikácie, články, rozhodnutia a iné:

28. KOTLAY, A.: The Right of Reply in a European Comparative Perspective. Dostupné na: <https://core.ac.uk/download/pdf/78474856.pdf>
29. EBERWEIN, T., FENGLER, S., KARMASIN, M.: The European Handbook of Media Accountability. Routledge. 2018. ISBN: 978-1-4724-5766-0
30. DEROECK, N., VAN LEUVEN, S., LIEVENS, E.: Stavebné kamene práva na odpoveď v online médiách v Belgicku z právneho a empirického hľadiska. Dostupné na: <https://backoffice.biblio.ugent.be/download/8514902/8519613>
31. VAN VEGCHEL, J.: Een Nederlands recht van antwoord: driemaal is scheepsrecht? Dostupné na: https://www.ivir.nl/publicaties/download/Mediaforum_2018_4.pdf
32. HEBRANG, V.: Ostvarivanje prava na ispravak medijske objave. Dostupné na: <https://hrcak.srce.hr/file/97970>
33. DE LAMY, B.: La Constitution et la liberté de la presse. Dostupné na: <https://www.cairn.info/revue-nouveaux-cahiers-conseil-constitutionnel-2012-3-page-19.htm?contenu=article>
34. KOLTAY, A.: The Right of Reply in a European Comparative Perspective. Dostupné na: <https://core.ac.uk/download/pdf/78474856.pdf>
35. PRIBULA, L.: Sajtóhelyreigazítási eljárás (2022). Dostupné na: <https://ijoten.hu/szocikk/sajtohelyreigazitasi-eljaras>
36. HO YOUM, K.: The Right of Reply and Freedom of the Press: An International and Comparative Perspective. Dostupné na: <https://www.gwlr.org/wp-content/uploads/2012/08/76-4-Youm.pdf>
37. WEAVER, R. L., FAIRGRIEVE, D.: Damages, Injunctive Relief, and Other Remedies in Tort and Free Speech Cases. Cambridge Scholars Publishing. 235 strán. ISBN: 1-5275-0484-0
38. ERC: Právo na odpoveď. Dostupné na: <https://www.erc.pt/pt/em-foco/direito-de-resposta>
39. CERCELESCU, M.: Libertatea presei vs. libertatea de exprimare a avocatului. Limite comune și specifice. Dostupné na: <https://www.juridice.ro/412841/libertatea-presei-vs-libertatea-de-exprimare-a-avocatului-limite-comune-si-specifice.html>
40. VALLASEK, M.: Sprievodca mediálnym právom. Dostupné na: <https://www.mure.ro/jogtar/>
41. GUEDJ, N.: Zákon z 29. Júla 1881 o slobode tlače: text, ktorý zaručuje a reguluje slobodu prejavu. Fondation Descartes. Dostupné na: <https://www.fondationdescartes.org/2021/04/la-loi-du-29-juillet-1881-sur-la-liberte-de-la-presse-un-texte-qui-garantit-et-encadre-la-liberte-dexpression/>
42. KOLTAY, A.: HUNGARY: Due Satisfaction in Hungarian Law. Dostupné na: https://real.mtak.hu/194423/1/ERPL_31_0512-1.pdf
43. Mapovanie ratifikačného statusu Dohovoru OSN. Dostupné na: https://worldpoliticsdatalab.org/mapping-un-treaty-collection/mapping-the-ratification-status-of-the-1953-convention-on-the-international-right-of-correction/#:~:text=This%20treaty%20was%20adopted%20by%20the%20United%20Nations,ensure%20individuals%E2%80%99%20rights%20to%20accurate%20and%20reliable%20informationhttps://www.mirovni-institut.si/wp-content/uploads/2014/08/freedom_of_the_press_and_personal_rights.pdf
44. Mediálne právo. Dostupné na: <https://nellyo.wordpress.com/2023/01/18/axel-springer/>
45. Senát: Právo na odpoveď na internete. Dostupné na: https://www.senate.be/informatieverslagen/6-465/Senaat_verslag_Recht_van_antwoord_op_internet-2019.pdf
46. Pravatami.bg: Právo na odpoveď v tlači a médiách. Dostupné na: <https://www.pravatami.bg/s/12206>
47. Zväz bulharských novinárov: Len s chránenými právami novinárov môže existovať sloboda médií a účinná demokracia. Dostupné na: <https://www.sbj-bg.eu/article/details/57797>

Všetky iniciatívne materiály PI nájdete na:
[https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/
materialy/pm](https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/materialy/pm)

Parlamentný inštitút
Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
pi@nrsr.sk
www.nrsr.sk

